

Redakcja

Jacek Gudowski

Elżbieta Stan-Stanik

Współpraca

Robert Bełczącki, Radosław Cebeliński,

Grzegorz Goss, Przemysław Gumiński,

Marek Jaślikowski, Maciej Machowski,

Radosław Nowaczewski, Maciej Plaskacz,

Małgorzata Sekuła-Leleno, Elżbieta Szczepanowska,

Łukasz Węgrzynowski, Arkadiusz Turczyn

UCHWAŁY

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Toruniu postanowieniem z dnia 1 marca 2010 r., VI Ga 8/10, zagadnienia prawnego:

„Czy roszczenie przedsiębiorcy, będącego spółką z ograniczoną odpowiedzialnością o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z jej nieruchomości w związku z przebiegiem linii przesyłowych należących do innego podmiotu, przedawnia się w terminie trzech czy dziesięciu lat?”

podjął uchwałę:

Roszczenie przedsiębiorcy, który jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z jego nieruchomości przez inny podmiot przedawnia się w terminie trzech lat.

(uchwała z dnia 16 września 2010 r., III CZP 44/10, M. Sychowicz, D. Dończyk, J. Frąckowiak)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Elblągu postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2010 r., I Ca 43/10, zagadnienia prawnego:

„Czy dopuszczalne jest wpisanie na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.) w dziale III księgi wieczystej prawa dzierżawy nieruchomości lub jej wyodrębnionej części w sytuacji, gdy przed zawarciem umowy dzierżawy doszło do zajęcia nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym w stosunku do jej właściciela?”

podjął uchwałę:

Prawo dzierżawy nieruchomości zajętej w postępowaniu egzekucyjnym może być wpisane w dziale III księgi wieczystej, jeżeli do zawarcia umowy

dzierżawy tej nieruchomości lub jej części doszło po spełnieniu przesłanek określonych w art. 936 zdanie trzecie w związku z art. 935 § 3 k.p.c.

(uchwała z dnia 16 września 2010 r., III CZP 50/10, M. Sychowicz, D. Dończyk, J. Frąckowiak)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z dnia 23 lutego 2010 r., I ACa 1220/09, zagadnienia prawnego:

„Czy syndyk masy upadłości ma legitymację do ściągnięcia od akcjonariuszy uzupełniających wpłat na pokrycie kapitału zakładowego, których termin płatności określony uchwałą o podwyższenie kapitału zakładowego nie upłynął przed datą ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku spółki akcyjnej, a akcjonariusze nie zostali wezwani do uzupełnienia wkładu przez likwidatora?”

podjął uchwałę:

Syndyk masy upadłości spółki akcyjnej ma legitymację do ściągnięcia od akcjonariuszy uzupełniających wpłat na pokrycie kapitału zakładowego, których termin płatności jeszcze nie upłynął przed datą ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku spółki akcyjnej, a akcjonariusze nie zostali wezwani do uzupełnienia wkładu przez likwidatorów zgodnie z art. 471 k.s.h.

(uchwała z dnia 16 września 2010 r., III CZP 56/10, M. Sychowicz, D. Dończyk, J. Frąckowiak)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2010 r., II Cz 246/10, zagadnienia prawnego:

„Czy komornik na podstawie art. 50 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, prowadząc egzekucję wydania kilku rzeczy na podstawie jednego tytułu wykonawczego, w jednym i tym samym postępowaniu egzekucyjnym jest obowiązany

do ustalenia jednej opłaty, niezależnie od ilości przedmiotów podlegających wydaniu wierzycielowi, czy też opłata winna być naliczona od każdej rzeczy z osobna?”
podjął uchwałę:

Komornik sądowy za egzekucję odebrania kilku rzeczy ruchomych prowadzoną na podstawie jednego tytułu wykonawczego pobiera jedną opłatę stałą (art. 50 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, jedn. tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191 ze zm.).

(uchwała z dnia 16 września 2010 r., III CZP 61/10, M. Sychowicz, D. Dończyk, J. Frąckowiak)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu postanowieniem z dnia 28 stycznia 2010 r., II Ca 1178/09, zagadnienia prawnego:

„Czy na podstawie przepisu art. 691 § 1 k.c. można wstąpić w stosunek najmu lokalu socjalnego?”
podjął uchwałę:

Na podstawie art. 691 § 1 k.c. nie można wstąpić w stosunek najmu lokalu socjalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (jedn. tekst: Dz.U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 ze zm.).

(uchwała z dnia 23 września 2010 r., III CZP 51/10, J. Gudowski, D. Dończyk, W. Katner)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Toruniu postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2010 r., VI Ga 14/10, zagadnienia prawnego:

„Czy umowa zlecenia obejmująca stałe prowadzenie obsługi prawnej, w tym reprezentowanie zleceniodawcy przed sądami powszechnymi w zakresie spraw, które nie zostały skonkretyzowane w umowie zlecenia, jest stałym stosunkiem zlecenia w rozumieniu art. 87 § 1 k.p.c. i może stanowić podstawę udzielenia pełnomocnictwa procesowego w sprawie, która dotyczy wykonania umowy cywilnoprawnej?”
podjął uchwałę:

Umowa zlecenia obejmująca stałe prowadzenie obsługi prawnej mocodawcy, w tym reprezentowanie go przed sądem, może być podstawą pełnomocnictwa procesowego tylko wtedy, gdy przedmiot sprawy obejmuje określoną w tej umowie czynność prawną, faktyczną lub usługę.

*(uchwała z dnia 23 września 2010 r., III CZP 52/10, J. Gudowski, D. Dończyk,
W. Katner)*

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2010 r., X Ga 41/10, zagadnienia prawnego:

„Czy przepis art. 276 § 4 k.s.h. ma zastosowanie do powołania likwidatora także wtedy gdy powołanie to nie jest połączone z odwołaniem poprzedniego likwidatora bowiem likwidator ten złożył wcześniej skuteczną rezygnację?”
podjął uchwałę:

Sąd może na podstawie art. 276 § 4 k.s.h. ustanowić likwidatora spółki z ograniczoną odpowiedzialnością także wtedy, gdy nie jest to połączone z odwołaniem dotychczasowego likwidatora.

*(uchwała z dnia 23 września 2010 r., III CZP 54/10, J. Gudowski, D. Dończyk,
W. Katner)*

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowieniem z dnia 29 marca 2010 r., I ACz 277/10, zagadnienia prawnego:

„Czy w świetle art. 1157 k.p.c. strony mogą poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego spór o ustalenie nieważności czynności prawnej?”
podjął uchwałę:

Spór o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy z powodu jej nieważności może być poddany przez strony pod rozstrzygnięcie sądu polubownego (art. 1157 k.p.c.).

(uchwała z dnia 23 września 2010 r., III CZP 57/10, J. Gudowski, D. Dończyk, W. Katner)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Olsztynie postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2010 r., IX Ca 183/10, zagadnienia prawnego:

„Czy w świetle zasady jednolitości Skarbu Państwa dopuszczalne jest w postępowaniu wieczystoksięgowym rozpoznanie apelacji wniesionej przez Skarb Państwa reprezentowany przez określone *statio fisci* w sprawie z udziałem Skarbu Państwa reprezentowanego przez inną *statio fisci*, jeżeli wnioski zmierzają do wpisania w dziale II księgi wieczystej innej *statio fisci* niż ta, którą wpisał Sąd Rejonowy?”
podjął uchwałę:

Wpis w księdze wieczystej prawa własności Skarbu Państwa, wskazujący – jako trwałego zarządcę – określoną jednostkę organizacyjną Skarbu Państwa nieposiadającą osobowości prawnej, może być zaskarżony apelacją wniesioną przez Skarb Państwa reprezentowany przez inną jednostkę organizacyjną, opartą na zarzucie, że zarząd przysługuje tej innej jednostce.

(uchwała z dnia 23 września 2010 r., III CZP 62/10, J. Gudowski, D. Dończyk, W. Katner)

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu postanowieniem z dnia 17 marca 2010 r., II Ca 33/10, zagadnienia prawnego:

„Czy w postępowaniu o podział majątku wspólnego rozliczeniu podlega równowartość bonifikaty z tytułu preferencyjnego nabycia własności lokalu mieszkalnego, przewidzianej w przepisie art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2005 roku, Nr 41, poz. 398) w sytuacji, gdy nabycie własności lokalu mieszkalnego na preferencyjnych warunkach określonych w tym przepisie nastąpiło po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej przez byłego małżonka, któremu uprzednio – w czasie trwania małżeńskiej wspólności ustawowej – przydzielono tenże lokal jako kwaterę stałą na podstawie art. 10 powołanej ustawy, a przydział uwzględnił drugiego małżonka przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej?”

odmówił podjęcia uchwały.

(postanowienie z dnia 16 września 2010 r., III CZP 48/10, M. Sychowicz, D. Dończyk, J. Frąckowiak)

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku postanowieniem z dnia 9 marca 2010 r., I ACz 159/10, zagadnienia prawnego:

„1. Czy wyrok pozbawiający wykonalności tytuł wykonawczy w postaci orzeczenia sądowego z powodu wystąpienia zdarzenia uniemożliwiającego egzekwowanie zobowiązania przez pozwanego (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.) korzysta z rozszerzonej prawomocności materialnej wobec osoby, która w toku sprawy o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego nabyła uprawnienie objęte tym tytułem ale nie weszła do sprawy w miejsce pozwanego – zbywcy (art. 192 pkt 3 k.p.c.), a uzyskała przed uprawomocnieniem się wyroku klauzulę wykonalności na swoją rzecz (art. 788 § 1 k.p.c.)?”

w razie negatywnej odpowiedzi:

2. czy dłużnik, w powództwie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, skierowanym przeciwko nabywcy wierzytelności, powołując się na wyrok wydany w warunkach opisanych w pkt 1, może kwestionować przejście obowiązku w rozumieniu art. 840 pkt 1 k.p.c.?”

odmówił podjęcia uchwały.

*(postanowienie z dnia 16 września 2010 r., III CZP 58/10, M. Sychowicz,
D. Dończyk, J. Frąckowiak)*

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 30 marca 2010 r., V Ca 2395/09, zagadnienia prawnego:

„Czy czynsz symboliczny ustalony na podstawie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz.U. Nr 50, poz. 279 ze zm.) wiąże tylko osobę, na rzecz której ustanowiono prawo użytkowania wieczystego w tym trybie, czy też wiąże także następujących nabywców prawa użytkowania wieczystego?”

odmówił podjęcia uchwały.

*(postanowienie z dnia 23 września 2010 r., III CZP 55/10, J. Gudowski,
D. Dończyk, W. Katner)*

ZAGADNIENIA PRAWNE PRZEDSTAWIONE DO ROZSTRZYGNIĘCIA

III CZP 100/10

„Czy dopuszczalne jest ustanowienie prawa odrębnej własności lokalu (garażu) w budynku posadowionym na nieruchomości (prawie użytkowania wieczystego gruntu) składającej się z więcej niż jednej wyodrębnionych geodezyjnie i nie sąsiadujących ze sobą działek?”

(postanowienie Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 25 sierpnia 2010 r., I Cz 83/10, C. Olszewski, D. Małkiński, A. Czeszkiewicz)

Zagadnienie prawne zostało przedstawione przy rozpoznawaniu zażalenia na odmowę dokonania czynności notarialnej w postaci umowy o ustanowienie i przeniesienie odrębnej własności lokalu. Sąd Okręgowy w Suwałkach powziął wątpliwość co do tego, czy nieruchomość objęta jedną księgą wieczystą, w skład której wchodzi wiele geodezyjnie wyodrębnionych działek gruntu niegraniczących ze sobą, ale zabudowanych jednym budynkiem, może stanowić nieruchomość wspólną w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali. Jest to co prawda nieruchomość w rozumieniu prawa rzeczowego, jednak skoro jedynym elementem łączącym lokale, które miałyby zostać wyodrębnione, byłaby jedynie konstrukcja budynku, a z każdej działki składającej się na tą nieruchomość korzystałby właściciel danego lokalu faktycznie z wyłączeniem innych właścicieli, to wówczas żadnej części tej nieruchomości nie można byłoby zakwalifikować jako niesłużącej wyłącznie do użytku właścicieli lokali w rozumieniu art. 3 ust. 2 ww. ustawy.

R.B.

*

III CZP 101/10

„Czy z zakresu desygnatów pojęcia »lokal mieszkalny« zawartego w § 1 pkt 12 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 109, poz. 1245) zgodnie z treścią tego przepisu wyłączone zostały lokale mieszkalne w domach bliźniaczych jako takich, czy tylko w domach bliźniaczych jednorodzinnych i czy przy dokonywaniu wykładni tego pojęcia dla celów podatkowych na tle regulacji § 1 pkt 12 w zw. z § 63 ust. 1 pkt 5 tego rozporządzenia w brzmieniu przed dniem 1 stycznia 2002 r. dozwolone jest odwołanie się do pojęcia »zabudowy jednorodzinnej« zawartego w § 3 pkt 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny podlegać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 1995 r. Nr 10, poz. 46)?”

(postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 12 marca 2010 r., IV Ca 706/09, W. Szcząska, A. Wrembel-Woźniak, E. Gajewska)

Zagadnienie prawne powstało przy rozpoznawaniu apelacji od wyroku zasądającego zapłatę z tytułu nienależnie pobranego podatku od towarów i usług w związku z umową sprzedaży lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym. Sąd Okręgowy powziął wątpliwość co do tego, czy sprzedaż lokali mieszkalnych przez podatników prowadzących działalność gospodarczą w zakresie budownictwa mieszkaniowego przed dniem 31 grudnia 2001 r. objęta była zerową stawką takiego podatku również wtedy, gdy budynek wielorodzinny, w którym znajdował się sprzedawany lokal, stanowił budynek w układzie bliźniaczym. Powołane w osnowie pytania przepisy rozporządzenia Ministra Finansów potwierdzają tę tezę, zaprzecza jej jednak przepis rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa.

R.B.

*

III CZP 102/10

„Czy przewidziany w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. Nr 115, poz. 741 ze zm.) obowiązek

zwrotu kwoty odpowiadającej udzielonej bonifikacie po waloryzacji obciąża spadkobiercę pierwotnego nabywcy, który to spadkobierca zbył lokal lub wykorzystał go na inne cele niż uzasadniające udzielenie bonifikaty przed upływem okresu przewidzianego w art. 68 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami?”

(postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 20 lipca 2010 r., II Ca 595/10, M. Wiśniewska, A. Kiersnowska-Tylewicz, D. Małecki)

Zagadnienie prawne powstało przy rozpoznawaniu apelacji od wyroku uwzględniającego roszczenie o zapłatę na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Sąd Okręgowy uznał, że pozwana jako spadkobierca osoby nabywającej nieruchomość z bonifikatą zobowiązana jest do zwrotu kwoty równej udzielonej bonifikacie po jej waloryzacji, jeżeli zbyła nieruchomość wchodzącą w skład spadku przed upływem terminu przewidzianego w tym przepisie. Nie uwzględniając zarzutów pozwanej, Sąd Okręgowy wskazał, że uchwała Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2008 r., III CZP 130/07, wyjaśniająca pojęcie nabywcy w rozumieniu art. 68 ust. 2 u.g.n., nie znajduje zastosowania w przypadku spadkobiercy osoby nabywającej nieruchomość z bonifikatą, natomiast zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2002 r., III CZP 59/02, przewidziany w tym przepisie obowiązek zwrotu kwoty równej bonifikacie w zwaloryzowanej wysokości przechodzi na spadkobiercę.

Sąd Okręgowy powziął wątpliwość co do prawidłowości takiej wykładni art. 68 ust. 2 u.g.n. Wskazał, że zgodnie z art. 4 pkt 3b u.g.n. pojęcie zbycia odnosi się jedynie do czynności prawnych, nie zaś do dziedziczenia. Ponadto prawo pierwokupu przewidziane w art. 109 ust. 1 pkt 1 u.g.n. i analogiczne względem obowiązku określonego w art. 68 ust. 2 u.g.n., nie przysługuje w stosunku do spadkobierców nabywcy nieruchomości. Przede wszystkim jednak za problematyczne uznał to, czy obowiązek przewidziany w art. 68 ust. 2 u.g.n. stanowi obowiązek ściśle związany z osobą zmarłego określony w art. 922 § 2 k.c. i przez to nienależący do spadku.

R.B.

III CZP 103/10

„Czy ustalenie wysokości opłaty sądowej od skargi wniesionej do sądu po 22 grudnia 2009 roku od orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Zamówień Publicznych zapadłego przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 5 listopada 2009 roku o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1591) winno nastąpić w oparciu o przepis art. 34 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu obowiązującym do dnia 22 grudnia 2009 roku (Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398), czy też w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 5 listopada 2009 roku nowelizującą ustawę o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1591)?”

(postanowienie Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 13 sierpnia 2010 r., IV Ca 280/10, A. Jastrzębski, M. Cichoń, M. Struski)

W opinii Sądu Okręgowego, odpowiedź na przedstawione zagadnienie prawne sprowadza się do rozstrzygnięcia tego, czy pojęcie „postępowań o udzielenie zamówienia publicznego” ujęte w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nakazującym stosowanie przepisów dotychczasowych do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz konkursów wszczętych przed dniem wejścia w życie nowelizacji, należy rozumieć jako całość postępowań uregulowanych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, łącznie z postępowaniem toczącym się przed sądem na skutek wniesienia skargi od orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej, czy jako postępowania o udzielenie zamówienia, o których mowa w dziale II Prawa zamówień publicznych.

Zgodnie z pierwszym poglądem, art. 3 ust. 1 nowelizacji stanowi o stosowaniu norm prawnych regulujących całe postępowanie w sprawie zamówień publicznych, bez wyodrębniania jakichkolwiek konkretnych etapów takiego postępowania. Ponadto brak uregulowania, które w zakresie pojęcia „przepisów dotychczasowych” zwęzałoby stosowanie tego przepisu intertemporalnego tylko do zmian dokonanych w Prawie zamówień publicznych.

Odmienny pogląd wskazuje, że art. 3 ust. 1 obliuguje jedynie do stosowania przepisów dotychczasowych do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego

oraz konkursów, natomiast postępowanie sądowe wywołane skargą na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej nie jest postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego i nie jest objęte art. 3 ust. 1 nowelizacji. Odmienna interpretacja przeczyłaby zasadzie racjonalnego ustawodawcy, który używa tych samych pojęć nadając im to samo znaczenie; w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy pojęcia „postępowania o udzielenie zamówienia publicznego” zawartego w nowelizacji oraz pojęcia „postępowania o udzielenie zamówienia” ujętego w Prawie zamówień publicznych. Pogląd ten – skutkujący wyższą opłatą sądową – uzasadnia również wykładania celowościowa, wedle której nowelizacja miała usprawnić postępowanie o udzielenie zamówienia i ograniczyć praktykę wnoszenia bezzasadnych skarg, której sprzyjała niska – w stosunku do wartości zamówienia – opłata sądowa. Co więcej, zgodnie z regułami prawa międzyczasowego, prawo procesowe powinno być stosowane wprost do aktualnie podejmowanych czynności procesowych.

A.T.

GLOSY

prawo cywilne materialne

teza oficjalna:

Budynek stanowi część składową urządzenia, o którym mowa w art. 49 k.c., jeżeli wraz z zamontowaną w nim instalacją energetyczną tworzy funkcjonalną całość, niezbędną do doprowadzania, przetwarzania i rozdzielania prądu elektrycznego.

teza opublikowana w Zeszytach Naukowych Uniwersytetu Szczecińskiego:

Trwałe, fizyczne i funkcjonalne połączenie konstrukcji ścian, dachu i podłóża z instalacjami energetycznymi przeznaczonymi do doprowadzania, przetwarzania i rozdzielania prądu elektrycznego przesądza o tym, że zarówno budynek, jak i instalacje energetyczne należy uznać za części składowe całości w postaci rzeczy złożonej (art. 47 § 2 k.c.) i że dopiero ta całość wyczerpuje treść pojęcia "urządzenie". Po rozłączeniu sama instalacja ani sam budynek nie mogłyby funkcjonować jako stacja transformatorowa. Funkcja jaką mogły spełniać obydwaj wyżej wymienione elementy tylko w zespoleniu oraz cel gospodarczy, dla osiągnięcia którego zostały one skonstruowane, wykluczają możliwość traktowania jako urządzenia w rozumieniu art. 49 k.c. tylko instalacji wewnątrz budynku.

(wyrok z dnia 18 czerwca 2004 r., II CK 359/03, H. Wrzeszcz, J. Górowski, M. Grzelka, IC 2005, nr 1, s. 42)

Glosa

Artura Mączyńskiego, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego 2009, nr 21, s. 101

Glosa ma charakter częściowo aprobujący.

Zdaniem autora, teza sformułowana przez Sąd Najwyższy wymaga korekty jedynie w zakresie uznania zarówno budynku, jak i instalacji energetycznej za części składowe urządzenia doprowadzającego prąd. W jego opinii, z chwilą wejścia instalacji energetycznych w skład przedsiębiorstwa energetycznego częścią składową urządzenia doprowadzającego prąd (art. 49 k.c.) staje się wyłącznie budynek. Musi on dzielić los urządzenia doprowadzającego prąd, skoro stanowi jego osłonę i został wzniesiony wyłącznie na potrzeby właściwego funkcjonowania instalacji energetycznej. Już w chwili wnoszenia budynku następuje jego połączenie z instalacjami energetycznymi i od razu powstaje rzecz złożona w postaci urządzenia, na którą składają się instalacje energetyczne i ich osłona. Tylko w takim sensie można zatem twierdzić, że urządzenie „pochlania” budynek. Jednocześnie budynek, jako swoiste „opakowanie” urządzenia, może być odłączony od gruntu bez jego uszkodzenia lub istotnej zmiany (art. 47 § 2 k.c.).

Glosator zauważył, że częściej urządzenia są elementami budynku, który nadal stanowi część składową gruntu, dlatego ustalenie, czy budynek stanowi część składową urządzenia doprowadzającego prąd, o którym mowa w art. 49 k.c., powinno być zawsze poprzedzone wnikliwą analizą konkretnej sprawy. Należy więc każdorazowo wyjaśniać, czy wznoszenie specjalnego budynku na potrzeby stacji przesyłowej jest w ogóle konieczne. Ponadto istotne znaczenie ma to, jaka część budynku jest wykorzystywana na potrzeby ułożenia instalacji energetycznej, może się bowiem zdarzyć, że sprawa dotyczy obiektu o dużych rozmiarach, którego tylko niewielką część stanowią urządzenia służące do doprowadzania prądu elektrycznego, a pozostała część powierzchni jest wykorzystywana na zupełnie inne cele.

G.G.

*

Hipoteka wpisana na podstawie dokumentów w postaci tytułów wykonawczych w rozumieniu art. 110 i 111 u.k.w.h. ma charakter hipoteki kaucyjnej, ponieważ w chwili wpisu nie wiadomo, czy i w jakiej wysokości wierzytelność istnieje.

(postanowienie z dnia 25 czerwca 2008 r., III CSK 50/08, G. Bieniek, M. Kocon, K. Tyczka-Rote, niepubl.)

Glosa

Piotra Połczyńskiego, Rejent 2010, nr 9, s. 115

Autor stwierdził, że wyrażona w glosowanym orzeczeniu teza – gdyby odczytywać ją wyłącznie w kontekście okoliczności faktycznych sprawy, w których ono zapadło, a konkretnie przez pryzmat dokumentu (doręczona dłużnikowi nieostateczna decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ustalająca należność z tytułu składek) mającego stanowić podstawę wpisu hipoteki przymusowej w tej sprawie – zasługuje na aprobatę. Komentator zakwestionował jednak ogólny walor tezy, gdyż obejmuje ona wszystkie dokumenty przewidziane w art. 110 i 111 u.k.w.h., a więc także decyzje ostateczne.

Glosator zauważył, że hipoteka przymusowa zwykła może zostać wpisana na podstawie tytułów wykonawczych, do których odsyła art. 109 u.k.w.h., jak też, w sytuacjach przewidzianych w przepisach szczególnych (do których odsyła art. 110 u.k.w.h.), na podstawie ostatecznej decyzji administracyjnej. Wszystkie pozostałe dokumenty, o których mowa w art. 110 i 111 u.k.w.h., pozwalają, ze względu na charakter objętych nimi wierzytelności, na wpisanie hipoteki przymusowej kaucyjnej. W ocenie autora, *de lege lata* brak wyraźnych podstaw pozwalających na uzależnienie dopuszczalności uwzględnienia wniosku o wpis hipoteki przymusowej zwykłej od legitymowania się przez wnioskodawcę tytułem wykonawczym określającym należność objętą decyzją ostateczną, a tym samym do uznania, że decyzja taka nie może stanowić samoistnie podstawy wpisu tego rodzaju hipoteki. Decyzja ostateczna jest dokumentem wystarczającym do dokonania wpisu hipoteki przymusowej zwykłej, a stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym nie może ona stanowić podstawy wpisu hipoteki przymusowej, pomimo że wymieniona została w takim właśnie celu w art. 110 u.k.w.h., nie jest do końca przekonujące.

Na zakończenie autor wskazał, że w razie zaakceptowania stanowiska, iż decyzja ostateczna nie wystarczy dla dokonania wpisu hipoteki przymusowej zwykłej, a konieczne jest każdorazowo złożenie przez wnioskodawcę tytułu wykonawczego, należałoby uznać, że decyzja taka nie stanowi w ogóle podstawy wpisu hipoteki przymusowej do księgi wieczystej. Wpisanie na jej podstawie hipoteki przymusowej kaucyjnej sprzeciwiałoby się w oczywisty sposób unormowaniu zawartemu w art. 102 ust. 1 u.k.w.h., skoro hipoteka kaucyjna zabezpieczać może

wyłącznie wierzytelność o wysokości nieustalonej. Przepis art. 110 u.k.w.h. w zakresie, w jakim stanowi, że decyzja ostateczna pozwala na dokonanie wpisu hipoteki do księgi wieczystej, musiałby zostać w konsekwencji uznany za pozbawiony jakiegokolwiek treści normatywnej.

M.M.

*

Wynikającą z art. 647¹ § 5 k.c. ochroną są objęci zarówno podwykonawcy spełniający swoje usługi na podstawie umowy o roboty budowlane, jak i podwykonawcy spełniający swoje usługi na podstawie umowy o dzieło. Z odwołania się w omawianym przepisie do robót budowlanych wykonywanych przez podwykonawcę należy jedynie wywieść wymaganie, aby rezultat świadczenia podwykonawcy spełnionego na podstawie umowy z wykonawcą składał się na obiekt stanowiący przedmiot świadczenia wykonawcy w ramach zawartej z inwestorem umowy o roboty budowlane. Nie są natomiast niewątpliwie umowami o podwykonawstwo w rozumieniu art. 647¹ § 5 k.c. umowy zawierane przez wykonawcę z dostawcą maszyn i urządzeń potrzebnych do wykonania robót budowlanych, jak też umowy zawierane przez wykonawcę z dostawcą materiałów budowlanych.

(wyrok z dnia 17 października 2008 r., I CSK 106/08, E. Skowrońska-Bocian, G. Misiurek, K. Zawada, OSNC-ZD 2009, nr 3, poz. 64; BSN 2009, nr 3, s. 9; MoP 2010, nr 2, s. 108)

Glosa

Pawła Błaszczyka, Orzecznictwo Sądów Polskich 2010, nr 9, poz. 92

Glosa ma charakter częściowo krytyczny.

Komentator zakwestionował trafność stanowiska Sądu Najwyższego, że ochroną przewidzianą w art. 647¹ § 5 k.c. objęci są również podwykonawcy świadczący usługi na podstawie umowy innej niż umowa o roboty budowlane. Zauważył, że obowiązująca regulacja umowy o roboty budowlane nie wymaga zgody inwestora na zawarcie przez wykonawcę z podwykonawcą umowy o dzieło.

Glosator podzielił natomiast pogląd, że treść umów o podwykonawstwo powinna się zawierać w zakresie umowy łączącej inwestora z wykonawcą. Uznał następnie, że jeżeli przedmiotem umowy z podwykonawcą są roboty budowlane, to umowa taka powinna być postrzegana jako umowa o roboty budowlane, a nie umowa o dzieło.

M.P.

*

teza oficjalna:

Przyczynieniem się poszkodowanego do powstania szkody jest każde jego zachowanie pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba.

Takie czynniki jak podstawa odpowiedzialności sprawcy szkody, stopień winy obu stron, wina lub nieprawidłowość zachowania poszkodowanego, stanowią przesłanki oceny, czy i w jakim stopniu uzasadnione jest zmniejszenie obowiązku naprawienia szkody.

teza opublikowana w Prawie Asekuracyjnym:

Jeżeli małoletni, który nie ukończył lat trzynastu, przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia może zostać zmniejszony stosownie do okoliczności, do których, wobec wyłączenia winy, zalicza się ocena zachowania dziecka według miernika obiektywnej prawidłowości zachowania. Stosowany wzorzec postępowania powinien uwzględniać zróżnicowany, ze względu na rodzaj zdarzenia, wiek, stopień świadomości i rozeznania małoletniego.

(wyrok z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, M. Wysocka, T. Bielska-Sobkowicz, K. Strzelczyk, OSNC-ZD 2009, nr 3, s. 66; BSN 2009, nr 1, s. 12; MoP 2009, nr 19, s. 1060; Rej. 2009, nr 3, s. 171; NPN 2009, nr 1, s. 130)

Glosa

Małgorzaty Serwach, Prawo Asekuracyjne 2010, nr 3, s. 68

Glosatorka nie zgodziła się z twierdzeniem Sądu Najwyższego, że podstawa odpowiedzialności zobowiązanego do naprawienia szkody z punktu widzenia przyczynienia się poszkodowanego nie ma znaczenia prawnego. Zdaniem autorki, zasadnicze funkcje odpowiedzialności cywilnej, zwłaszcza odpowiedzialności na zasadzie ryzyka oraz proklamowana idea ochrony osób poszkodowanych ulegnie znacznemu osłabieniu w przypadku szerokiego kauzalnego ujęcia instytucji przyczynienia się poszkodowanego. W jej ocenie, glosowany wyrok zamiast prowadzić do ochrony poszkodowanego i jak najwęższego ujęcia przyczynienia się małoletniego, opowiada się za szerokim znaczeniem tego terminu, proponując zniwelowanie ewentualnych negatywnych skutków przyjętej interpretacji odpowiednią oceną *in casu*. W konkluzji stwierdziła, że przyjęcie stanowiska zaproponowanego przez Sąd Najwyższy spowoduje, iż przyczynienie się poszkodowanego może prowadzić do osłabienia zasadniczych funkcji i ochronnych celów odpowiedzialności odszkodowawczej, ale przede wszystkim stanie się zasadą, nie zaś wyjątkiem od obowiązku naprawienia szkody przez sprawcę w pełnym zakresie.

Zwróciła uwagę, że w nowoczesnym systemie europejskim osoby niepełnoletnie, w tym małoletnie, powinny być szczególnie chronione, a ich zachowanie nie może być oceniane równie surowo jak postępowanie osób dorosłych, w tym podmiotu odpowiedzialnego za powstanie szkody. Za trafne uznała twierdzenie, że okoliczności uzasadniające zaostrzoną odpowiedzialność sprawcy powinny raczej przemawiać za stosowaniem łagodniejszych kryteriów oceny zachowania poszkodowanego.

E.S.

*

Sprzedż nieruchomości przez kościelną osobę prawną osobie świeckiej, bez wymaganego w prawie kanonicznym zezwolenia właściwej władzy kościelnej, stanowi czynność prawną niepełną (art. 63 k.c.).

(uchwała z dnia 19 grudnia 2008 r., III CZP 122/08, B. Myszka, J. Frąckowiak, Z. Kwaśniewski, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 115; BSN 2008, nr 12, s. 7; OSP 2010, nr 2, poz. 18)

Glosa**Marka Plisieckiego**, Rejent 2010, nr 7-8, s. 154

Glosa ma charakter krytyczny.

Komentator zarzucił, że Sąd Najwyższy osłabił podstawową kategorię dotyczącą regulacji stosunków między państwem i kościołami, czyli rozróżnienia prawa wyznaniowego i kościelnego prawa wewnętrznego. Skrytykował sposób, w jaki Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że prawo państwowe przewiduje w omawianym przypadku stosowanie norm prawa kanonicznego i odesłanie do prawa kanonicznego nie musi być sformułowane wyraźnie w przepisach, a przeciwnie – może być wywiedzione na podstawie analogii. Zarzucił również, że Sąd Najwyższy uznał prawo kanoniczne *de facto* za prawo obowiązujące powszechnie. Wskazuje na to wymaganie uzyskania zgody właściwej władzy kościelnej, w tym przypadku ordynariusza. Jest to równoznaczne z wymaganiem zgody osoby trzeciej, koniecznym dla ważności czynności prawnej, a więc zastosowania art. 63 k.c.

Komentowane orzeczenie było już przedmiotem krytycznych glos J. Kuźmickiej-Sulikowskiej i P. Machnikowskiego (OSP 2010, nr 2, poz. 18), A. Januchowskiego (OSP 2010, nr 2, poz. 18) i A. Pawluka (Rejent 2010, nr 7-8, s. 138 – *vide* omówienie niżej) oraz aprobującej glosy M. Pietraszewskiego (Rejent 2010, nr 3, s. 211).

M.M.

Glosa**Adama Pawluka**, Rejent 2010, nr 7-8, s. 138

Glosa ma charakter krytyczny.

Komentator zaaprobował stanowisko, że przepisy kodeksu prawa kanonicznego (w zakresie regulacji ustroju i sposobu działania organów stowarzyszenia publicznego) nie są przepisami powszechnie obowiązującymi. Możliwe jest odejście od zasady regulowania działalności podmiotów kościelnych uczestniczących w obrocie powszechnym wyłącznie przez przepisy powszechnie obowiązujące pod warunkiem, że podstawą takiego częściowego lub całkowitego wyłączenia jest przepis ustawy i zgodność z zasadą współdziałania (art. 25 Konstytucji).

Glosator skrytykował natomiast pogląd, że statutem w rozumieniu art. 35 i 38 k.c. są statuty kościelnych osób prawnych. Twierdzenie o „dwupłaszczyznowości regulacji ustawowej” nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach. Czynność prawna przekraczająca zwykły zarząd, która została dokonana bez zgody ordynariusza, jest – jak trafnie zauważył Sąd Najwyższy – nieważna w świetle prawa kanonicznego. Jednakże komentator wskazał, że prawo kanoniczne nie jest bezpośrednio skuteczne na gruncie polskiego systemu prawnego i powołał wyrok z dnia 12 maja 2004 r., III CK 512/02 (Głosa 2005, nr 2, s. 17), zgodnie z którym art. 63 § 1 k.c. ma zastosowanie, jeżeli wymóg zgody osoby trzeciej na dokonanie czynności prawnej wynika z przepisu ustawowego.

Autor zarzucił dość pobieżną interpretację przepisów dotyczących omawianej kwestii i uznał, że sentencja wyroku jest nie do zaakceptowania.

Glosy krytyczne do omawianej uchwały opracowali J. Kuźmicka-Sulikowska i P. Machnikowski (OSP 2010, nr 2, poz. 18) oraz A. Januchowski (OSP 2010, nr 2, poz. 18). Głosę aprobującą napisał M. Pietraszewski (Rejent 2010, nr 3, s. 211).

M.M.

*

Jeżeli decyzja o podziale nieruchomości zawiera warunek, że przy zbywaniu wydzielonych działek zostaną ustanowione służebności drogowe zapewniające dostęp do drogi publicznej lub nastąpi sprzedaż udziałów w prawie do działki stanowiącej drogę wewnętrzną, umowa przeniesienia własności wydzielonej działki zawarta bez spełnienia tego warunku jest nieważna (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 99 i art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, jedn. tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.).

(uchwała z dnia 4 czerwca 2009 r., III CZP 34/09, H. Pietrkowski, K. Pietrzykowski, M. Sychowicz, OSNC 2010, nr 2, poz. 20; BSN 2009, nr 6, s. 7; Wspólnota 2009, nr 25, s. 43; ; Rej. 2009, nr 6, s. 156; Rej. 2009, nr 7-8, s. 172; NPN 2009, nr 2, s. 108; Rej. 2010, nr 4, s. 165)

Glosa

Elżbiety Makarewicz, Monitor Prawniczy 2010, nr 17, s. 972

Autorka zauważyła, że podstawą prawną, jaką przywołał Sąd Najwyższy w glosowanym orzeczeniu, jest art. 58 § 1 k.c., który stanowi, iż czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest bezwzględnie nieważna. Oznacza to nieważność *ex lege* i *erga omnes*. Zdaniem glosatorki, Sąd Najwyższy przyjął tym samym, iż niezapewnienie dostępu do drogi publicznej na etapie dokonywania podziału prawnego uniemożliwia nabywcy spełnienie warunku oznaczonego w decyzji zatwierdzającej podział i jest niedopuszczalne w świetle art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Tymczasem, pomimo dokonania sprzedaży działki ewidencyjnej bez zapewnienia dostępu do drogi publicznej, nabywca może uzyskać dostęp do drogi publicznej w drodze osobnej umowy o ustanowienie służebności o stosownej treści. Ponadto nabywcy przysługuje prawo żądania ustanowienia służebności drogi koniecznej na podstawie art. 145 § 1 k.c. Tym samym nabyta nieruchomość może w terminie późniejszym uzyskać status działki budowlanej w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i spełniać wymagania ładu przestrzennego.

Służebność może ustanowić właściciel dzielonej nieruchomości w sytuacji wydzielania drogi wewnętrznej lub właściciele innych nieruchomości, nienależących do właściciela nieruchomości stanowiącej przedmiot podziału. Zdaniem autorki, jeżeli odpowiednią służebność może ustanowić osoba trzecia w stosunku do stron postępowania administracyjnego mającego za przedmiot podział nieruchomości, to dyskusyjny jest pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy, że czynność notarialna dokonująca zmiany właściciela musi realizować warunek zawarty w decyzji o podziale. Trzeba zwrócić uwagę, że to nabywca jest zainteresowany zapewnieniem sobie dostępu do drogi publicznej i – jeżeli nie doprowadzi do uzyskania tego dostępu w drodze zawarcia stosownej umowy – dysponuje narzędziem przewidzianym w art. 145 k.c. Powstaje więc pytanie, czy potrzebna jest dodatkowa ochrona jego interesów przyznana przez Sąd Najwyższy w komentowanej uchwale.

Uchwałę omówiła także B. Janiszewska w opracowaniu „»Warunkowy« podział geodezyjny a dopuszczalność zbycia działki gruntu bez zapewnienia dostępu do drogi publicznej” (Radca Prawny 2009, nr 6, s. 55).

*

Zwiększenie wydatków wynikające z pogorszenia szans na poprawę zdrowia, pozostającego w związku z zawinionym zaniechaniem lekarza, uzasadnia zasądzenie renty na rzecz małoletniego na podstawie art. 444 § 2 k.c.

(wyrok z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 37/09, M. Wysocka, W. Katner, H. Wrzeszcz, OSP 2010, nr 9, poz. 93)

Glosa

Mirosława Nesterowicza, Orzecznictwo Sądów Polskich 2010, nr 9, poz. 93

Glosa ma charakter aprobujący.

Autor przedstawił roszczenia odszkodowawcze przysługujące poszkodowanemu, któremu została wyrządzona czynem niedozwolonym szkoda na osobie. Dokonał następnie analizy porównawczej obcych porządków prawnych w zakresie dopuszczalności zasądzania renty. Podniósł, że instytucja ta nie występuje w amerykańskim systemie prawnym, w którym funkcjonuje system jednorazowego odszkodowania.

W dalszej części opracowania komentator wskazał na przesłanki przyznawania renty oraz kryteria ustalania jej wysokości, odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. Stwierdził, że roszczenia o rentę z tytułu zwiększonych roszczeń często dochodzone są w „procesach lekarskich”, których przykłady autor syntetycznie omówił.

M.P.

*

teza oficjalna:

Podjęcie przez zgromadzenie wspólników uchwały w sprawie pozbawienia wspólnika członkostwa w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością nie pozbawia go możliwości zaskarżenia tej uchwały.

teza opublikowana w Monitorze Prawniczym:

Jeżeli naruszone są bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa odnoszące się do zwołania i przeprowadzenia zgromadzenia wspólników w spółce z o.o. to należy, niezależnie od zaskarżenia uchwał podjętych w takich okolicznościach, rozważyć zastosowanie do nich art. 58 k.c. z zw. z art. 2 k.s.h. Według dominującego poglądu uchwały wspólników mają postać czynności prawnych wspólników i spółki, zatem uzasadnione jest zastosowanie wspomnianych przepisów.

(wyrok z dnia 15 października 2009 r., I CSK 94/09, K. Zawada, A.Górski, W. Katner, BSN 2009, nr 12, s. 11 ; Pr.Spółek 2010, nr 4, s. 3)

Glosa

Katarzyny Bilewskiej, Monitor Prawniczy 2010, nr 18, s. 1026

Glosa ma charakter krytyczny.

Autorka zauważyła, że Sąd Najwyższy uznał, iż w pewnych okolicznościach w procesie weryfikowania uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych znajduje zastosowanie, za pośrednictwem art. 2 k.s.h., przepis art. 58 k.c. Nietrafnie więc odszedł od wcześniej prezentowanego stanowiska, że art. 425 k.s.h., odnoszący się do nieważności uchwał walnego zgromadzenia spółki akcyjnej, wyłącza regulację art. 58 § 1 i 2 k.c. w sprawie o stwierdzenie nieważności uchwały sprzecznej z ustawą.

Autorka stwierdziła, że przesłanką stosowania przepisów kodeksu cywilnego w sprawach regulowanych w kodeksie spółek handlowych jest zasadniczo sytuacja, w której kodeks ten nie reguluje określonej kwestii. Tymczasem zaskarżanie uchwał ze względu na ich wadliwość, przesłanki tego zaskarżania, tryb, terminy, a także skutki są wprost uregulowane w kodeksie spółek handlowych. Hipoteza art. 252 i 425 k.s.h. jest zbieżna z hipotezą art. 58 § 1 k.c., co wyklucza zastosowanie tej normy za pośrednictwem art. 2 k.s.h.

Ponadto autorka poddała krytyce wyrażany w doktrynie pogląd, że uchwała sprzeczna z ustawą w rozumieniu art. 252 § 1 i 425 § 2 k.s.h. stanowi czynność prawną dotkniętą sankcją nieważności w rozumieniu art. 58 k.c. Stanowisko to zmierza błędnie do zakwestionowania samoistnego charakteru obu tych norm, rodzaj

bowiem wadliwości uchwały i jej sankcja dają się wywieść wprost z przepisów kodeksu spółek handlowych.

Zdaniem glosatorki, nie ma podstaw normatywnych do dzielenia uchwał sprzecznych z prawem na dwie grupy: uchwał naruszających przepisy bezwzględnie obowiązujące oraz uchwał naruszających normy względnie obowiązujące, a w konsekwencji tego podziału przyjmowania, że pierwsza z tych kategorii podlega sankcji określonej w art. 58 § 1 k.c. Pojęcie sprzeczności z ustawą zarówno na podstawie art. 58 k.c., jak i art. 252 i 425 k.s.h. może donosić się zarówno do norm *iuris cogentis* jak i *iuris dispositivi*.

W podsumowaniu autorka stwierdziła, że uznanie dopuszczalności sankcjonowania bezwzględną nieważnością uchwał sprzecznych z prawem na podstawie art. 58 k.c. stanowi przekreślenie *rationis legis* tej regulacji w kodeksie spółek handlowych.

Uwagi do powyższego wyroku opublikowali A. Pęczyk-Tofel i M. Tofel (Pr. Spółek 2010, nr 4, s. 2) oraz K. Osajda w „Przeglądzie orzecznictwa” (Glosa 2010, nr 3, s. 8).

R.N.

prawo cywilne procesowe

1. Brak podstaw w treści art. 890 § 2 k.p.c. dla wiązania pojęcia bieżących wypłat na wynagrodzenie za pracę z wypłatami dokonanyymi w dniu, w którym przypada termin zapłaty wynagrodzenia, wynikający z przepisów prawa pracy. Wykładnia powyższego przepisu musi uwzględniać dynamikę procesu gromadzenia środków pieniężnych na rachunku bankowym. Termin wpływu tych środków może, i w praktyce często nie pokrywa się z terminem, w jakim – stosownie do regulaminu wypłat, lub przepisów kodeksu pracy, wynagrodzenia za dany miesiąc winny być wypłacone. Dopiero uchybienie miesięcznemu terminowi płatności wynagrodzenia sprawia, że staje się ono zaległe.

2. Na gruncie art. 890 § 2 k.p.c. dokonywanie kumulacji środków pieniężnych nie jest bezprawne.

3. Bank nie tylko może nie dysponować w danym momencie wystarczającymi środkami, ale może również stanąć przed koniecznością odpowiedniego sprawdzenia złożonej dokumentacji, ewentualnie spowodowania jej uzupełnienia. Przez ten okres środki pieniężne pozostają na rachunku i nie ma żadnych racjonalnych podstaw do stwierdzenia, że nie są objęte zwolnieniem, o jakim mowa w art. 890 § 2 k.p.c. Natomiast przetrzymywanie środków pieniężnych na zajęтым rachunku bankowym ponad potrzebę wynikającą z konieczności wypłat bieżących wynagrodzeń godzi w obowiązek banku, wynikający z zajęcia.

(wyrok z dnia 5 marca 2008 r., V CSK 459/07, M. Sychowicz, M. Kłós, H. Wrzeszcz, Pr.Bank. 2008, nr 10, s. 35)

Glosa

Wojciecha Zrędy, Monitor Prawa Bankowego 2010, nr 1, s. 18

Glosa jest aprobująca.

W ocenie autora, Sąd Najwyższy sformułował zdecydowane tezy mające duże znaczenie dla wykonywania przez banki obowiązków wynikających z zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego, w tym także na gruncie egzekucji administracyjnej. Doszedł do trafnego wniosku, że regulacja zawarta w art. 890 § 2 k.p.c. oraz w art. 81 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wprowadza odstępstwo od zasady, iż celem egzekucji jest przede wszystkim zaspokojenie wierzyciela, z czego też wynika konkluzja, że wszelkie przywileje egzekucyjne muszą być interpretowane ściśle.

Autor glosy podzielił pogląd Sądu Najwyższego, że brak podstaw do wiązania pojęcia bieżących wypłat na wynagrodzenie za pracę z wypłatami dokonanymi w dniu, w którym przypada termin zapłaty wynagrodzenia, wynikający z przepisów prawa pracy. W konsekwencji przy zastosowaniu wykładni zwięzającej, przywołanych w glosowanym orzeczeniu przepisów, zarówno wynagrodzenie płacone przed terminem, jak też płacone nawet następnego dnia po terminie płatności przestaje być wynagrodzeniem bieżącym. Glosator podkreślił, że Sąd Najwyższy w komentowanym

orzeczeniu zwrócił uwagę na możliwą konieczność odpowiedniego sprawdzenia złożonej dokumentacji (np. listy płac), na podstawie której bank będzie dokonywał wypłat lub jej uzupełnienia oraz zaaprobował pogląd, iż przetrzymywanie środków pieniężnych na zajętym rachunku bankowym ponad potrzebę wynikającą z konieczności wypłat bieżących wynagrodzeń godzi w obowiązek banku, będący skutkiem zajęcia.

Glosator stwierdził, że zarówno w egzekucji prowadzonej na podstawie kodeksu postępowania cywilnego, jak też zgodnie z ustawą o postępowaniu egzekucyjnym w administracji zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego skutkuje zasadniczo zakazem jakichkolwiek wypłat, wypłacanie zaś wynagrodzeń bieżących stanowi wyjątek od tej zasady. Wyłączną podstawą do kumulowania i wypłaty w egzekucji administracyjnej jest lista płac na dany miesiąc, natomiast w egzekucji prowadzonej przez komornika sądowego wyłącznie jego postanowienie. Brak tych dokumentów sprawia, że od chwili zajęcia wszelkie środki muszą być niezwłocznie przekazane organom egzekucyjnym.

W analizowanym rozstrzygnięciu przesądzono także, jak przyjął glosator, dopuszczalność wielokrotnej wypłaty wynagrodzeń na podstawie listy płac, w postępowaniu egzekucyjnym.

Do omawianego orzeczenia głosem aprobującą napisał również T. Czech (Prawo Bankowe 2008, nr 10, s. 35).

P.G.

*

Przepis art. 322 k.p.c. nie ma zastosowania w sytuacjach, gdy wysokości żądania nie można dokładnie ustalić tylko dlatego, że dowody zgłoszone w sprawie gospodarczej uległy sprekludowaniu na podstawie art. 479¹² § 1 k.p.c.

(wyrok z dnia 16 kwietnia 2008 r., V CSK 563/07, H. Pietrzkowski, G. Misiurek, K. Tyczka-Rote, OSNC-ZD 2009, nr B, poz. 42 ; BSN 2008, nr 7, s. 11; MoP 2009, nr 3, s. 145)

Komentarz

Andrzeja Tomaszka, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 58

Autor zaaprobował sformułowaną przez Sąd Najwyższy tezę, uznając jednocześnie za istotniejszy pogląd wyrażony w uzasadnieniu komentowanego wyroku, że w sprawach gospodarczych Sąd Najwyższy nie akceptuje zastępowania prawdy materialnej prawdą formalną i przyjmuje, iż zadaniem sądu pozostaje nadal poszukiwanie prawdy, także w sprawach gospodarczych. Poszukując jej, sąd może uwzględnić także spóźnione wnioski dowodowe (dyskrecjonalna rola sędziego), a – jeśli wymaga tego elementarne poczucie sprawiedliwości – nawet przeprowadzić dowody z urzędu. Zdaniem autora, nie zwalnia to w żadnym razie pełnomocników z obowiązku staranności i zawodowej rzetelności oraz daje stronom argumenty tylko na użytek szczególnie uzasadnionych sytuacji.

M.J.

*

Przepis art. 165 § 2 k.p.c. ma zastosowanie także do pozwu.

(uchwała z dnia 27 czerwca 2008 r., III CZP 54/08, J. Gudowski, Z. Strus, D. Zawistowski, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 105; BSN 2008, nr 6, s. 13; MoP 2008, nr 24, s. 1319; Rej. 2008, nr 7-8, s. 219)

Komentarz

Magdaleny Kowalczuk-Szymańskiej, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 3

Autorka podkreśliła, że komentowane orzeczenie potwierdziło dotychczasowe poglądy doktryny. Jej zdaniem, Sąd Najwyższy trafnie podkreślił, że pozew jest również pismem procesowym. Ustawodawca nie ograniczył zasady przewidzianej w art. 165 § 2 k.p.c. do pism składanych już w toku postępowania. Ponadto możliwość zastosowania regulacji zawartej w tym artykule do terminów zawitych jest akceptowana przez piśmiennictwo.

Pogląd w tym zakresie jest formułowany na gruncie art. 264 k.p., który dotyczy terminów złożenia przez pracownika odwołania od rozwiązania lub wypowiedzenia

umowy o pracę. Należy przyjąć, że terminy przewidziane w art. 264 k.p. są zachowane, gdy pracownik najpóźniej ostatniego dnia założy pozew we właściwym sądzie lub nada w polskim urzędzie pocztowym przesyłkę do tego sądu.

Komentowana uchwała została zaaprobowana przez K. Weitzę w opracowaniu „Stosowanie art. 165 § 2 k.p.c. do pozwu” (Palestra 2009, nr 1-2, s. 222). Omówił ją także Z. Strus w „Przeglądzie orzecznictwa” (Pal. 2008, nr 9-10, s. 272).

R.N.

*

Wadliwe oddalenie wniosku o odroczenie rozprawy, na której zapadło orzeczenie kończące postępowanie stanowi uchybienie przepisom postępowania, które pozbawia stronę domagającą się odroczenia rozprawy możliwości obrony jej praw.

(wyrok z dnia 4 września 2008 r., IV CSK 189/08, H. Pietrkowski, K. Tyczka-Rote, D. Zawistowski, niepubl.)

Komentarz

Renaty Bugiel, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek s. 5

Autorka zauważyła, że naruszenie art. 214 k.p.c. nie zawsze powoduje skutek w postaci pozbawienia strony możliwości obrony swych praw. Zgodnie z powszechnie akceptowaną wykładnią art. 379 pkt 5 k.p.c., pozbawienie możliwości obrony swych praw nie ma miejsca wówczas, gdy skutki wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, uniemożliwiającej jej udział w postępowaniu lub jego istotnej części, mogą być usunięte na następnych rozprawach przed wydaniem wyroku w danej instancji. Taka sama sytuacja występuje wówczas, gdy wbrew regule wynikającej z art. 214 k.p.c., sąd przystąpi do merytorycznego rozpoznania sprawy, której ostatecznie nie rozstrzygnął na tym posiedzeniu, lecz odroczył na kolejny termin.

Autorka zwróciła uwagę na pojawiający się w orzecznictwie pogląd, że za przeszkodę w rozumieniu art. 214 k.p.c. należy uznać chorobę pełnomocnika procesowego, ale tylko wówczas, gdy pełnomocnik nie miał ze względu na nią

możliwości skutecznego ustanowienia substytutu procesowego. Jej zdaniem, jest to rozumowanie nietrafne i zbyt rygorystyczne, bo w istocie oznaczałoby, że instytucja substytucji zawsze może uruchomić zastępstwo profesjonalnego pełnomocnika.

R.N.

*

Jeżeli doręczenie następuje na nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny, na której właściciel umieścił pocztową skrzynkę oddawczą, prawidłowe zawiadomienie go o nieudanej próbie doręczenia przesyłki sądowej wymaga pozostawienia pisemnego zawiadomienia w tej skrzynce, a nie na drzwiach mieszkania.

(postanowienie z dnia 4 września 2008 r., IV CZ 71/08, H. Pietrkowski, K. Tyczka-Rote, D. Zawistowski, OSNC-ZD 2009, nr 4, poz. 88; Rej. 2010, nr 1, s. 169)

Komentarz

Renaty Bugiel, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 6

Zdaniem autorki, Sąd Najwyższy trafnie podkreślił, że skutki uznania przesyłki za prawidłowo doręczoną mają duże znaczenie dla stron postępowania. W związku z tym ocena skuteczności doręczenia musi uwzględniać wszystkie okoliczności faktyczne. Skoro art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. – Prawo pocztowe nakłada obowiązek umieszczenia oddawczej skrzynki pocztowej przez właścicieli lub współwłaścicieli nieruchomości, której częścią składową jest budynek i właścicieli lub współwłaścicieli budynku stanowiącego odrębną nieruchomość, to w sytuacji, w której obowiązek ten został spełniony, pozostawienie zawiadomienia o nieudanej próbie doręczenia przesyłki sądowej wymaga pozostawienia zawiadomienia w skrzynce oddawczej, a nie w drzwiach mieszkania.

R.N.

Granice apelacji w postępowaniu nieprocesowym są kształtowane przede wszystkim wskazanym przez apelującego orzeczeniem sądu pierwszej instancji oraz zakresem zaskarżenia tego orzeczenia. W mniejszym stopniu niż w procesie na zakreszenie granic apelacji ma wpływ treść wniosku zawartego w apelacji, co do żądanej zmiany bądź uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

(wyrok z dnia 5 września 2008 r., I CSK 60/08, M. Kocon, G. Bieniek, D. Dończyk, niepubl.)

Komentarz

Olgi Szejnert, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 8

Zdaniem autorki, z komentowanego orzeczenia wynika, że w postępowaniu nieprocesowym pełnomocnik procesowy, nawet gdy nie zaskarża określonej części postanowienia, może doprowadzić do wzruszenia orzeczenia w części korzystnej dla reprezentowanego uczestnika. Z uzasadnienia wyroku wynika, że przyczyną takiego stanu rzeczy jest wzajemne powiązanie poszczególnych części orzeczeń w postępowaniu nieprocesowym i wzajemne ich przenikanie, względnie sytuacja, w której orzeczenie ma charakter niepodzielny, a zatem jego zaskarżenie w części niekorzystnej dla mocodawcy może spowodować niekorzystne dla niego konsekwencje. Autorka stwierdziła, że uwagi te mogą być pomocne przy konstruowaniu odpowiedzi na apelację innego uczestnika postępowania nieprocesowego.

R.N.

Dniem uiszczenia opłaty sądowej wnoszonej za pośrednictwem instytucji lub osoby zajmującej się działalnością polegającą na transferze pieniędzy (np. parabanki, pośrednicy, instytucje doręczeniowe) nie jest dzień powierzenia temu podmiotowi funduszy niezbędnych do uiszczenia opłaty, lecz dzień uznania rachunku bankowego prowadzonego dla sądu.

(postanowienie z dnia 26 września 2008 r., V CZ 54/08, M. Sychowicz, B. Myszka, K. Strzelczyk, OSNC-ZD 2009, nr 4, poz. 91; Rej. 2010, nr 1, s. 170)

Komentarz

Andrzeja Tomaszka, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 11

Autor zauważył, że Sąd Najwyższy dokonał rozróżnienia dwóch sytuacji – pierwszej, w której przelewu opłaty na konto bankowe sądu dokonuje się za pomocą banku lub Poczty Polskiej, i drugiej, w której pośrednikiem jest instytucja parabankowa. W przypadku wnoszenia opłaty poprzez instytucję parabankową strona ponosi ryzyko przekazania opłaty w terminie.

Zdaniem autora, trzeba wyrazić poważne wątpliwości co do zasadności czynienia *de lege lata* takiego rozróżnienia. Z komentowanego orzeczenia wynika, że w trosce o interesy stron zawodowi pełnomocnicy powinni dokonywać bezgotówkowych płatności wyłącznie za pośrednictwem Poczty Polskiej lub banków. Ponadto – stwierdził komentator – o ile pełnomocnicy potrafią odróżnić bank od tworu parabankowego, o tyle uczestnikom postępowania nieobeznanim z obrotem gospodarczym może to sprawiać kłopot.

R.N.

*

Skarga o wznowienie postępowania z powodu nieważności wywołanej brakiem należytej reprezentacji (art. 401 pkt 2 k.p.c.) przysługuje tylko tej stronie, która była nienależycie reprezentowana lub pozbawiona możliwości działania.

(postanowienie z dnia 30 września 2008 r., II CZ 67/08, H. Ciepła, M. Kocon, H. Pietrzowski, OSNC-ZD 2009, nr 1, poz. 26; BSN 2008, nr 12, s. 8; MoP 2009, nr 21, s. 1178 ; Rej. 2009, nr 1, s. 186; Rej. 2009, nr 4, s. 185)

Komentarz

Agnieszki Winnickiej-Mackenthun, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 16

Glosatorka zgodziła się ze stwierdzeniem, że przejście na emeryturę prezesa zarządu spółki akcyjnej nie wpływa na jej zdolność sądową i procesową. Także pełnomocnictwo udzielone przez zarząd spółki nie stało się z mocy prawa nieważne ani nie wygasło tylko dlatego, że osoba, która tego pełnomocnictwa udzieliła przeszła na emeryturę.

W przekonaniu autorki Sąd Najwyższy trafnie stwierdził, że na brak należytej reprezentacji może powoływać się tylko podmiot, którego to dotyczy, nie ma bowiem rozsądnych argumentów, które mogłyby przemawiać za tym, iż strona przegrywająca postępowanie może się powoływać na nieważność tego postępowania spowodowaną tym, że jej przeciwnik procesowy był nienależycie reprezentowany lub pozbawiony możliwości działania.

M.M.

*

Celem art. 381 k.p.c. i wprowadzenia w art. 207 § 3 k.p.c. reguł prekluzyjnych jest dążenie do realizacji zasady koncentracji materiału procesowego. Oznacza to, że nowe fakty i dowody mogą być pominięte przez sąd drugiej instancji przede wszystkim wtedy, gdy strona ponosi winę za ich nieprzytoczenie wcześniej.

(wyrok z dnia 30 września 2008 r., II CSK 167/08, H. Ciepła, M. Kocon, H. Pietrkowski, niepubl.)

Komentarz

Anny Gołębiowskiej, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 15

Komentatorka zgodziła się z tezą omawianego orzeczenia, podkreślając, że w kodeksie postępowania cywilnego został przyjęty system apelacji pełnej. Z tego względu art. 381 k.p.c., umożliwiający sądowi drugiej instancji pominięcie nowych faktów i dowodów nie zwalnia sądu z poszukiwania prawdy materialnej. Sąd powinien, zdaniem glosatorki, ważyć zabezpieczenie interesu stron procesu i realizację zasady sprawiedliwości z zasadą koncentracji materiału dowodowego.

*

Postępowanie wywołane wniesieniem środka zaskarżenia od orzeczenia rozstrzygającego wnioski o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego, odmiennie niż postępowanie pierwszoinstancyjne, oparte jest – zgodnie z art. 43 ust. 3 rozporządzenia Rady Wspólnot Europejskich nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.Urz. UE z 2001 r. L 12) – na zasadzie kontradyktoryjności, co oznacza, że sąd drugiej instancji rozpoznaje zażalenie na posiedzeniu jawnym lub niejawnym, na które wzywa strony w celu wysłuchania (art. 148 § 2 i art. 152 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.).

(postanowienie z dnia 30 września 2008 r., II CSK 158/08, H. Ciepła, M. Kocon, H. Pietrkowski, OSNC 2009, nr 11, poz. 151)

Komentarz

Renaty Bugiel, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 12

Autorka zaaprobowała rozstrzygnięcie, przypominając, że zgodnie z art. 43 ust. 3 rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2000 r. środek zaskarżenia jest rozpoznawany zgodnie z przepisami właściwymi dla postępowania, w którym wysłuchane zostają obydwie strony, zatem zarówno wnioskodawca, jak i wierzyciel powinni zostać powiadomieni o terminie rozpatrzenia wniesionego środka zaskarżenia.

*

Z art. 129 k.p.c. wynika, że jeżeli strona powołuje się w pozwie na dowód z dokumentu musi się liczyć z tym, że będzie obowiązana złożyć w sądzie oryginał dokumentu i to nie tylko wtedy, gdy nie złożyła jego odpisu, ale także wtedy, gdy jego odpis był załącznikiem pisma. Jeżeli strona przeciwna nie wystąpi z żądaniem przedstawienia dokumentów zgłoszonych w pozwie jako

środki dowodowe, to nie powstał obowiązek procesowy ich przedłożenia i należy przyjąć, że twierdzenia w nim zawarte są bezsporne.

(wyrok z dnia 3 października 2008 r., I CSK 62/08, J. Górowski, K. Pietrzykowski, H. Wrzeszcz, niepubl.)

Komentarz

Agnieszki Winnickiej-Mackenthun, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 18

Komentatorka zwróciła uwagę na kontrowersyjną wykładnię art. 479¹² § 1 k.p.c. zastosowaną w komentowanym orzeczeniu, która do tej pory szła w kierunku obowiązku przedstawienia w pozwie wszystkich dokumentów, czyli „fizycznego” ich złożenia razem z pozwem w sądzie. Przyznała, że takie rozwiązanie stanowi pewnego rodzaju odejście od formalizmu procesowego i rygoryzmu w postępowaniu w sprawach gospodarczych.

Odrębną kwestią, którą skrytykowała, był obowiązek przedkładania dokumentów lub odpowiednio poświadczonych kopii dokumentów, gdyż kopia dokumentu nie jest dokumentem i nie może być z niej przeprowadzany dowód. Zdaniem autorki, był to do dnia 1 stycznia 2010 r. zbyt duży formalizm.

M.M.

*

Zwolnienie strony od opłaty od skargi kasacyjnej ponad określoną kwotę nie rozciąga się na opłatę należną od zażalenia na postanowienie odrzucające tę skargę.

(postanowienie z dnia 17 października 2008 r., I CZ 77/08, E. Skowrońska-Bocian, G. Misiurek, K. Zawada, niepubl.)

Komentarz

Agnieszki Banak, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 20

Autorka zaaprobowwała komentowane postanowienie i podkreśliła, jak ważne jest precyzyjne określanie zakresu zwolnienia w postanowieniach sądów dotyczących częściowych zwolnień od kosztów sądowych.

M.M.

*

Pozostawienie dyskrecjonalnej władzy sędziego uprawnienia przewidzianego w art. 207 § 3 k.p.c. umożliwia mu podjęcie decyzji, w jakim zakresie z tego uprawnienia w konkretnej sprawie skorzysta, a zatem - czy zobowiąże stronę do złożenia we wskazanym terminie wszystkich twierdzeń, zarzutów i wniosków dowodowych, czy tylko do wykonania niektórych z tych obowiązków. Dokonany wybór jest jednak wiążący dla strony. Oznacza to, że zobowiązanie do zgłoszenia wszelkich wniosków dowodowych wymusza pełną aktywność dowodową w wyznaczonym terminie i nie uprawnia do zgłaszania tego rodzaju wniosków w terminie późniejszym, poza wypadkami, gdy strona wykaże, iż nie mogła wniosku zgłosić wcześniej. Niemożność ta musi jednak mieć charakter obiektywny, nie dotyczy zatem wypadków przeoczenia określonej koncepcji obrony, możliwej do podjęcia w terminie wyznaczonym na składanie wniosków dowodowych.

(wyrok z dnia 8 października 2008 r., V CSK 125/08, L. Walentynowicz, I. Gromska-Szuster, K. Tyczka-Rote, niepubl.)

Komentarz

Magdaleny Kowalczuk-Szymańskiej, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 21

Autorka wskazała, że prekluzja przewidziana w art. 207 § 3 k.p.c. nie ma charakteru bezwzględnej, dyskrecjonalna władza sędziego pozwala bowiem na przyjęcie i rozpoznanie spóźnionych, w rozumieniu tego przepisu, twierdzeń, zarzutów lub dowodów, jeżeli strona nie mogła przedstawić ich wcześniej albo potrzeba ich przedstawienia powstała później. Odwołując się do orzeczeń Sądu Najwyższego dotyczących prekluzji w postępowaniu gospodarczym, autorka podniosła, że reguła zawarta w art. 207 § 3 powinna być korygowana przez sąd w podobny sposób.

Ponadto, odnosząc się do kwestii podniesionego przez pełnomocnika pozwanego, po upływie terminu wyznaczonego przez sąd, zarzutu nieważności czynności prawnej, autorka wskazała, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę w każdym stanie sprawy nieważność czynności prawnej (art. 58 § 1 k.c.), jednak tylko na podstawie materiału zgromadzonego zgodnie z regułami wskazanymi w art. 479¹² § 1 i art. 381 k.p.c.

R.C.

*

Z uwagi na fakt, że dokonana w uchwale Sądu Najwyższego, III CZP 142/07, wykładnia prawa, w której przyjęto, że zwolnienie strony od kosztów sądowych w sprawie przyznane w postępowaniu przed sądem powszechnym, nie obejmuje postępowania kasacyjnego, ma zastosowanie na przyszłość, od dnia podjęcia uchwały, to w sytuacji wniesienia skargi kasacyjnej przed podjęciem ww. uchwały i wcześniejszej rozbieżności orzecznictwa Sądu Najwyższego w kwestii zwolnienia z kosztów, nie można przyjąć niekorzystnych dla skarżących następstw, jeśli wnosząc skargę kasacyjną uznali, że zgodnie z jednym z prezentowanych wówczas stanowisk Sądu Najwyższego zwolnienie od kosztów sądowych obejmuje także postępowanie kasacyjne.

(postanowienie z dnia 15 października 2008 r., I CZ 73/08, G. Bieniek, H. Wrzeszcz, D. Zawistowski, niepubl.)

Komentarz

Olgi Szejnert, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 23

Autorka zaaprobowała rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego, wskazując, że w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/07 (OSNC 2008, nr 11, poz. 122), w której przyjęto, iż zwolnienie strony od kosztów sądowych w sprawie przyznane w postępowaniu przed sądem powszechnym nie obejmuje postępowania kasacyjnego, rozstrzygnięta została rozbieżność istniejąca wcześniej w orzecznictwie. Wykładnia ta ma jednak zastosowanie od dnia jej podjęcia.

*

Sąd może wezwać także na rozprawie do usunięcia braków formalnych apelacji, a następnie odrzucić ją, jeżeli strona w wyznaczonym terminie nie usunęła tych braków.

(postanowienie z dnia 23 października 2008 r., V CZ 67/08, D. Zawistowski, A. Górski, M. Sychowicz, niepubl.)

Komentarz

Magdaleny Kowalczuk-Szymańskiej, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 26

Autorka wskazała, że zarządzenie o wezwaniu do uzupełnienia w terminie tygodniowym braków środka odwoławczego powinien wydać przewodniczący, natomiast sąd wydaje w tym przedmiocie postanowienie, gdy rozpoznając sprawę dostrzeże braki, do których uzupełnienia skarżący nie był wzywany. Dodała, że zgodnie z zajmowanym przez Sąd Najwyższy stanowiskiem, z art. 130 § 1 k.p.c. nie wynika możliwość nadania biegu pismu procesowemu według uznania sądu w oderwaniu od jego oznaczenia i treści. Jednak gdy mimo istnienia braku formalnego pozwu sąd zdecydował się na wyznaczenie rozprawy, to po nadaniu sprawie biegu nie powinien już nastąpić zwrot pisma. Ponadto, jeżeli przewodniczący nadał bieg sprawie mimo istnienia braków formalnych pozwu, a powód nie usunął tych braków na wezwanie sądu, postępowanie może zostać zawieszona na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

R.C.

*

1. Niedopuszczalne jest powołanie przez stronę przeciwną w jej skardze kasacyjnej zarzutu nieważności postępowania z powodu wadliwego umocowania pełnomocnika interwenienta ubocznego działającego w niższych instancjach po drugiej stronie. Nie ma bowiem żadnych podstaw prawnych do

przyznania stronie przeciwnej prawa do powoływania się na zarzuty i okoliczności dotyczące wyłącznie interwenienta ubocznego działającego po drugiej stronie. Jest to sprzeczne z samą istotą interwencji ubocznej i mogłoby prowadzić do poważnego naruszenia interesów strony, do której przystąpił interwenient uboczny i której interesy miał chronić.

2. Członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może skutecznie, wraz z drugim członkiem zarządu, udzielić pełnomocnictwa samemu sobie do reprezentowania spółki.

(wyrok z dnia 6 listopada 2008 r., III CSK 209/08, J. Górowski, I. Gromska-Szuster, Z. Strus, niepubl.)

Komentarz

Magdaleny Kowalczyk-Szymańskiej Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 28

Zdaniem autorki, wyłączenie możliwości powoływania się przez stronę w skardze kasacyjnej (także w apelacji) na zarzuty i okoliczności dotyczące wyłącznie interwenienta ubocznego działającego po drugiej stronie ma na celu wyeliminowanie środków zaskarżenia służących przewlekaniu postępowania. Komentatorka podniosła, że interwenient uboczny nie jest stroną procesu i w związku z tym brak określonych przesłanek po jego stronie nie ma wpływu na ważność postępowania.

Ponadto autorka wskazała, że komentowany wyrok, formułujący zasadę, że dla udzielenia przez dwóch członków zarządu umocowanych do łącznej reprezentacji spółki z o.o. pełnomocnictwa jednemu z nich, wymagane jest podpisanie dokumentu pełnomocnictwa przez tych dwóch członków, wpisuje się w widoczną w orzecznictwie Sądu Najwyższego tendencję liberalizacji stanowiska w zakresie reprezentacji osób prawnych. Jej zdaniem pełnomocnictwo, o którym mowa w omawianym orzeczeniu może być udzielone jedynie do konkretnej, określonej w jego treści czynności. Udzielenie przez członków zarządu upoważnionych do łącznej reprezentacji pełnomocnictwa jednemu z nich do dokonywania za spółkę wszystkich czynności należałoby uznać za sprzeczne z wolą współników decydujących o sposobie reprezentacji spółki i zasadą reprezentacji łącznej.

R.C.

*

Skarga o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego o odrzuceniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wydanego w przedmiocie przewlekłości postępowania, podlega oddaleniu, jeśli jej podstawę stanowi wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 kwietnia 2008 r., SK 77/06 (OTK-A 2008, nr 3, poz. 39). W sprawie takiej Sąd Najwyższy orzeka w składzie jednoosobowym.

(postanowienie z dnia 6 listopada 2008 r., II CO 17/08, H. Pietrkowski, OSNC-ZD 2009, nr A, poz. 32; BSN 2008, nr 12, s. 9; MoP 2009, nr 20, s. 1126; Rej. 2009, nr 1, s. 187)

Komentarz

Rafała Roszkowskiego, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 27

Autor uznał komentowane postanowienie za kontrowersyjne i mogące budzić wątpliwości. Podniósł, że dokonana w nim wykładnia pozostaje w sprzeczności z treścią art. 424¹ § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 9 kwietnia 2008 r.

R.C.

*

Sąd drugiej instancji przy ponownym rozpoznawaniu apelacji nie może orzekać o roszczeniu powoda, które w pierwszym wyroku tego sądu zostało prawomocnie oddalone i rozstrzygnięcie to nie było kwestionowane w skardze kasacyjnej pozwanego.

(wyrok z dnia 7 listopada 2008 r., IV CSK 269/08, H. Pietrkowski, K. Pietrzykowski, K. Tyczka-Rote, niepubl.)

Komentarz

Anny Gołębiowskiej, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 30

Komentowany wyrok dotyczy ponownego rozpoznawania apelacji na skutek uchylecia wyroku sądu odwoławczego przez Sąd Najwyższy. Okoliczność, że sprawa znowu znajduje się na etapie postępowania apelacyjnego nie powoduje, iż strony są w takiej samej sytuacji procesowej jak przy pierwotnym rozpoznawaniu apelacji. Skargę kasacyjną od części wyroku sądu drugiej instancji złożył tylko pozwany, a powód nie zaskarżył wyroku w części dla niego niekorzystnej. Wyrok w tej części, jako niezaskarżony, nie podlegał badaniu przez Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Niekwestionowany wyrok Sądu Apelacyjnego niekorzystny dla powoda (oddalający apelację powoda w części) nie został uchylony, trafnie zatem Sąd Apelacyjny nie zajmował się tą częścią apelacji przy ponownym rozpoznawaniu sprawy.

E.S.

*

1. Sąd odwoławczy jest uprawniony do odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, gdy została sporządzona z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c., przy czym podobna kompetencja przysługuje także sądowi I instancji, gdy skarga dotyczy jego orzeczenia (art. 424¹ § 2 k.p.c.).

2. Sformułowany w art. 87¹ § 1 k.p.c. przymus radcowsko-adwokacki odnosi się także do wnoszenia środków odwoławczych (zażalenie) do Sądu Najwyższego od rozstrzygnięć (postanowień) wydanych przez sąd I lub II instancji w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

(postanowienie z 7 listopada 2008 r., II CZ 77/08, M. Baczyk, G. Bieniek, M. Kocon, niepubl.)

Komentarz

Rafała Roszkowskiego Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 32

Komentator podniósł, że omawiane postanowienie wyjaśnia wcześniejsze wątpliwości dotyczące kompetencji sądów różnych instancji co do możliwości odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Autor stwierdził, że istotne z punktu widzenia praktyki jest wyraźne przesądzenie, iż odrzucenie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia może być poddane kontroli instancyjnej przez Sąd Najwyższy, jednak także w tym przypadku konieczne jest zachowanie wymogów formalnych i podpisanie takiego zażalenia przez adwokata lub radcę prawnego.

E.S.

*

Nie jest usprawiedliwione zgłoszenie dowodu z zeznań świadka dopiero w skardze apelacyjnej, jeżeli strona nie powołała tego dowodu przed sądem pierwszej instancji z tej przyczyny, że przypuszczała, iż do wykazania spornej okoliczności wystarczą inne dowody.

(wyrok z dnia 27 listopada 2008 r., III CKN 52/98, Z. Strus, S. Dąbrowski, Z. Kwaśniewski, niepubl.)

Komentarz

Anny Gołębiowskiej, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 33

Komentatorka przypomniała, że w obecnie obowiązujących przepisach kodeksu postępowania cywilnego został przyjęty system apelacji pełnej, w którym sąd rozpoznający apelację ma prawo do ponownego zbadania sprawy. Sąd ten, tak jak sąd pierwszej instancji, jest sądem merytorycznym. System apelacji pełnej nie może jednak prowadzić do nieograniczonego przedłużania postępowania, stąd wprowadzenie zasady koncentracji materiału dowodowego przed sądem pierwszej instancji oraz ograniczenie nowości w postępowaniu przed sądem drugiej instancji.

Wskazała, że strony lub ich pełnomocnicy powinni mieć na względzie treść art. 381 k.p.c. oraz jego wykładnię potwierdzoną przez omawiany wyrok już na samym początku postępowania przed sądem pierwszej instancji, przy przygotowywaniu pozwu lub odpowiedzi na pozew. Jak pokazuje orzecznictwo, na etapie postępowania apelacyjnego nie można naprawiać błędów popełnionych w postępowaniu dowodowym przed sądem pierwszej instancji.

E.S.

Okoliczności mogące stanowić podstawy skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego wniesionej po dniu 16 października 2005 r. określa obowiązujący od dnia 17 października 2005 r. przepis art. 1206 k.p.c., jednak ocena zdarzeń, które nastąpiły wcześniej, pod kątem ziszczenia się tych okoliczności, powinna być dokonywana według przepisów dotychczas obowiązujących.

(wyrok z dnia 27 listopada 2008 r., IV CSK 292/08, M. Sychowicz, H. Wrzeszcz, K. Zawada, BSN 2009, nr 3, s. 9; OSNC-ZD 2009, nr C, poz. 76; MoP 2010, nr 5, s. 280)

Komentarz

Olgi Szejnert, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 34

Komentatorka wyraziła zaniepokojenie poglądem Sądu Najwyższego odnośnie do braku zasadności zarzutu naruszenia art. 378 k.p.c., nakładającego na sąd odwoławczy obowiązek rozważenia i omówienia wszystkich zarzutów apelacyjnych. Stwierdziła, że Sąd Najwyższy, przy wskazaniu na treść art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., tym samym właściwie zwolnił sąd odwoławczy z rygorystycznego przestrzegania obowiązków opisanych w art. 378 k.p.c.. Zgodziła się z twierdzeniem, że skarżący ma obowiązek wykazać wpływ naruszenia postępowania na treść orzeczenia, ale tego rodzaju podejście prowadzić może do utrwalenia poglądu, iż rozprawienie się przez sąd odwoławczy z zarzutami apelacji „oczywiście niezasadnymi” nie jest konieczne.

E.S.

Rozpoznanie na podstawie art. 378 § 2 k.p.c. przez sąd drugiej instancji z urzędu sprawy na rzecz współuczestników, którzy wyroku nie zaskarżyli, obejmuje wyłącznie zarzuty wspólne, przysługujące tym współuczestnikom jak i współuczestnikom, którzy zaskarżyli wyrok.

(wyrok z dnia 11 grudnia 2008 r., II CSK 272/08, K. Strzelczyk, T. Bielska-Sobkowicz, K. Zawada, OSNC-ZD 2009, nr C, poz. 81, BSN 2009, nr 5, s. 10; MoP 2010, nr 6, s. 342)

Komentarz

Anny Gołębiowskiej, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 37

Komentatorka przypomniała, że art. 378 k.p.c. dotyczy zakresu zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji i granic kognicji sądu odwoławczego. Zgodnie z § 1 tego przepisu, sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji. W art. 378 § 2 k.p.c. został rozszerzony zakres badania sprawy przez sąd drugiej instancji pod względem podmiotowym na współuczestnictwo materialne, ale tylko takie, w którym więź materialna między współuczestnikami oparta jest na wspólności praw i obowiązków. Wskazała, że art. 378 § 2 k.p.c. nie dotyczy współuczestnictwa materialnego, w którym roszczenia lub zobowiązania wynikają tylko z tej samej podstawy faktycznej i prawnej.

E.S.

*

Sprawa ze stosunku cywilnego między stronami w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej nie jest sprawą gospodarczą w rozumieniu art. 479¹ k.p.c. oraz art. 2 ust. 1 ustawy z 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (Dz.U. Nr 33, poz. 175 ze zm.), jeżeli którakolwiek ze stron przestała być przedsiębiorcą przed wniesieniem pozwu.

(uchwała składu siedmiu sędziów dnia 16 grudnia 2008 r., III CZP 102/08, T. Ereciński, J. Górowski, J. Gudowski, I. Koper, G. Misiurek, H. Pietrkowski, M. Sychowicz, OSNC 2009, nr 5, poz. 65; BSN 2008, nr 12, s. 6)

Komentarz

Olgi Sztejner, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 39

Glosatorka wskazała, że uzasadnienie uchwały jest dość skomplikowane, co wynika jednak z obecnego stanu prawnego, będącego efektem zaniedbań ustawodawcy.

Oprócz tezy uchwały, istotny jest pogląd przedstawiony w uzasadnieniu, że art. 479¹ §1 k.p.c. ma zastosowanie, gdy utrata statusu przedsiębiorcy przez jedną ze stron lub przez obie strony ma miejsce dopiero po wniesieniu pozwu. Glosatorka wskazała również, że sprawa gospodarcza wszczęta przed sądem gospodarczym i przekazana do sądu cywilnego powinna toczyć się z uwzględnieniem przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach gospodarczych.

Na koniec glosatorka zauważyła, że w praktyce zapomina się, iż definicję sprawy gospodarczej zawiera nie tylko kodeks postępowania cywilnego, ale również ustawa o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych.

Głosę do komentowanej uchwały napisał A. Wiśniewski (MoP 2009, nr 16, s. 902). W wersji elektronicznej opublikowano także glosy M. Sieradzkiej i E. Tomaszewskiej, LEX nr 469107).

Ł. W.

*

W sprawie ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego wydanego przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 178, poz. 1478), wszczętej po wejściu w życie tej ustawy, do wskazanego jako podstawa skargi zarzutu braku zapisu na sąd polubowny lub nieważności zapisu mają zastosowanie dotychczasowe przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Skarżący może powołać się na tę podstawę skargi także wówczas, gdy w postępowaniu przed sądem polubownym nie podniósł takiego zarzutu.

(uchwała z dnia 21 stycznia 2009 r., III CZP 136/08, I. Gromska-Szuster, G. Misiurek, T. Bielska-Sobkowicz, OSNC 2009, nr 12, poz. 160; BSN 2009, nr 1, s. 9)

Glosa

Olgi Sztejner, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s.44

Glosatorka stwierdziła, że analizowana uchwała porządkuje zagadnienia intertemporalne związane ze zmianą przepisów kodeksu postępowania cywilnego w zakresie sądownictwa polubownego. Ma również charakter doniosły praktycznie, sygnalizując, czym należy się kierować przy ocenie podstaw skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, z punktu widzenia przepisów międzyczasowych.

Glosatorka zwróciła uwagę na art. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 178, poz. 1478), zgodnie z którym postępowania przed sądami polubownymi, postępowania co do stwierdzenia skuteczności wyroku sądu polubownego, stwierdzenia wykonalności sądu polubownego oraz ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, wszczęte przed wejściem w życie tej ustawy, toczą się według przepisów nowych. Podkreśliła, że przepis ten dotyczy całego postępowania, a nie jedynie postępowania w danej instancji. Niektóre aspekty tego postępowania muszą być jednak badane przy uwzględnieniu przepisów obowiązujących wcześniej. W konkluzji stwierdziła, że strona nie ma obowiązku antycypować, jakie przepisy wejdą w życie w przyszłości i do tych przepisów dostosowywać swojego zachowania i podejmowanych czynności.

Uchwałę omówili R. Morek i V. Wyskok w „Przeglądzie orzecznictwa” (Biuletyn Arbitrażowy 2010, nr 1, s. 97)

P.G.

*

1. Adwokat, radca prawny lub rzecznik patentowy będący dalszym pełnomocnikiem nie może uwierzytelnić odpisu pełnomocnictwa podstawowego.

2. Brak formalny pisma procesowego w postaci nienależytego umocowania pełnomocnika może być usunięty potwierdzeniem strony dokonanych przez niego czynności. W tym celu sąd powinien wyznaczyć stronie odpowiedni termin.

(uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 23 stycznia 2009 r., III CZP 118/08, T. Ereciński, T. Bielska-Sobkowicz, A. Górski, J. Gudowski, B. Myszka, H. Pietrzkowski, T. Wiśniewski, OSNC 2009, nr 6, poz. 76; BSN 2009, nr 1, s. 10; Rej. 2009, nr 3, s. 165; MoP 2009, nr 12, s. 660; Rej. 2009, nr 7-8, s. 175; Prok. i Pr-wkł. 2009, nr 10, s. 58)

Glosa

Andrzeja Tomaszka, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 47

Glosator stwierdził, że analizowana uchwała ma doniosłe znaczenie praktyczne dla zawodowych pełnomocników. Wskazał, że zawodowi pełnomocnicy nie mogą skutecznie uwierzytelniać innych pełnomocnictw niż powołujących ich samych. Zdaniem Sądu Najwyższego, co autor glosy zaaprobował, adwokat, radca prawny lub rzecznik patentowy będący dalszym pełnomocnikiem nie może uwierzytelnić odpisu pełnomocnictwa podstawowego. Ponadto glosator zwrócił uwagę, że czynności dokonane przez pełnomocnika procesowego działającego bez należytego umocowania mogą być potwierdzone przez stronę po uprzednim wezwaniu przez sąd w określonym przez sąd terminie. Ocena skutków braku umocowania może zostać zatem dokonana przez sąd dopiero po upływie terminu do potwierdzenia czynności.

Glosator zaaprobował pogląd Sądu Najwyższego, że w sytuacji, w której sąd stwierdzi, iż pełnomocnik strony jest nienależycie umocowany, powinien wezwać stronę do potwierdzenia czynności procesowych dokonanych przez niego, wyznaczając jej termin, a w razie jego bezskutecznego upływu, ocenić brak umocowania stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego

Głosę częściowo krytyczną do tego orzeczenia przygotował T. Szanciło (Glosa 2009, nr 4, s. 18). Omówił je także K. Weitz w opracowaniu „Nienależycie umocowanie pełnomocnika strony jako podstawa wznowienia postępowania cywilnego” (Palestra 2009, nr 5-6, s. 239).

P.G.

*

Niedopuszczalną w postępowaniu apelacyjnym zmianą powództwa (art. 383 k.p.c.) jest wskazanie na inną materialnoprawną podstawę dochodzonego roszczenia nawet przy zachowaniu tożsamego brzmienia żądania procesowego.

(wyrok z dnia 29 stycznia 2009 r., V CSK 282/08, L. Walentynowicz, Z. Kwaśniewski, K. Tyczka-Rote, IC 2009, nr 10, s. 48)

Komentarz

Anny Gołębiowskiej, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 50

Analizowane orzeczenie, zasługujące w ocenie komentatorki na aprobatę, dotyczyło przedmiotowej zmiany powództwa, która alternatywnie może polegać na zmianie żądania lub jego podstawy faktycznej albo na zmianie obu tych elementów. W sprawie będącej przedmiotem analizowanego wyroku powód, na etapie postępowania apelacyjnego, zmienił podstawę prawną dochodzonego roszczenia. Żądanie pozostało to samo – uznanie czynności prawnej za bezskuteczną – jednak wraz ze zmianą podstawy prawnej, zmianie uległy też przesłanki roszczenia, które powód powinien wykazać. Uległy więc zmianie okoliczności faktyczne wymagające zbadania (podstawa faktyczna).

Autorka zaaprobowała stanowisko, że powołanie przez powoda konkretnych przepisów nie jest bez znaczenia, gdyż wytycza granice faktów będących przedmiotem badania przy rozpoznawaniu sprawy. Konkludując, stwierdziła, że w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, nawet jeżeli powód nie wskaże podstawy prawnej w pozwie, powinien mieć on na względzie podstawę prawną dochodzonych roszczeń i w tych ramach prowadzić postępowanie dowodowe.

P.G.

*

Nie ma uzasadnienia dla udzielenia zwolnienia od kosztów sądowych stronie, która wnosi o to kolejny raz, składając podlegające odrzuceniu wnioski, oparte na tych samych lub jedynie nieznacznie zmienionych podstawach.

(postanowienie z dnia 11 lutego 2009 r., V CZ 4/09, A. Górski, T. Bielska-Sobkowicz, H. Pietrkowski, niepubl.)

Komentarz

Agnieszki Banak, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 52

Zdaniem autorki, komentowane orzeczenie stanowi potwierdzenie usankcjonowanej w art. 107 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zasady niedopuszczalności składania przez stronę kolejnych wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych na podstawie tych samych okoliczności, na których strona opierała wcześniejszy wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych.

Zdaniem autorki, Sąd Najwyższy dokonał prawidłowej wykładni tego przepisu, uznając, że przy ocenie zmiany okoliczności mających wpływ na rozpoznanie ponownego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych trzeba wziąć pod uwagę jedynie zmiany „istotne”. Odmienna wykładnia prowadziłaby w praktyce do uznania, że każda – chociażby nieistotna – zmiana okoliczności (niemająca wpływu na sytuację materialną strony) uzasadnia ponowne rozpoznanie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

M.S.L.

*

Przyczyna uchybienia terminowi do wniesienia skargi kasacyjnej przez pełnomocnika ustanowionego przez sąd ustaje w czasie, w którym ma on możliwość jej wniesienia, nie później jednak niż z upływem dwóch miesięcy od dnia zawiadomienia go o ustanowieniu pełnomocnikiem.

(uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 17 lutego 2009 r., III CZP 117/08, T. Ereciński, H. Ciepła, A. Górski, J. Gudowski, I. Koper, G. Misiurek, L. Walentynowicz, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 91; BSN 2009 nr 2, s. 8; MoP 2009, nr 13, s. 715)

Komentarz

Agnieszki Winnickiej-Mackenthun, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 53

Zdaniem autorki, komentowana uchwała stwarza pełnomocnikom procesowym ustanowionym przez sąd do reprezentowania strony przy wniesieniu skargi

kasacyjnej realną możliwość przygotowania i wniesienia skargi kasacyjnej z należytą starannością, wynikającą nie tylko z charakteru wykonywanego zawodu, ale również z charakteru tej czynności procesowej. Przyjęty w uchwale okres dwóch miesięcy odpowiada celowi, jaki przyświecał ustawodawcy przy ustalaniu brzmienia art. 398⁵ § 1 k.p.c.

Autorka zaznaczyła jednocześnie, że uchwała nie oznacza, iż przyczyna uchybienia terminowi do wniesienia skargi kasacyjnej ustaje zawsze z upływem dwóch miesięcy od ustanowienia adwokata lub radcy prawnego pełnomocnikiem procesowym; może ona ustać wcześniej i będzie to przedmiotem badania przez sąd rozpatrujący wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Uchwałę omówiła E. Stawicka w opracowaniu „Czy możliwe jest przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym przez pełnomocnika z urzędu, ustanowionego w trakcie biegu dwumiesięcznego terminu do jej wniesienia lub już po upływie tego terminu?” (Pal. 2010, nr 5-6, s. 229).

M.S.L.

*

Przewidziany w art. 479⁹ § 1 zdanie drugie k.p.c. obowiązek dołączenia do pisma procesowego wniesionego do sądu dowodu doręczenia drugiej stronie odpisu tego pisma albo dowodu wysłania go przesyłką poleconą dotyczy także pisma z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji.

(uchwała z dnia 24 lutego 2009 r., III CZP 127/08, J. Gudowski, S. Dąbrowski, E. Skowrońska-Bocian, OSNC 2009, nr 12, s. 165; BSN 2009, nr 2, s. 8; MoP 2009, nr 16, s. 888; Rej. 2009, nr 3, s. 166).

Komentarz

Renaty Bugiel, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s.56

Zdaniem autorki, komentowana uchwała w sposób jednoznaczny określa, że podstawowym kryterium, którym należy się kierować, jest ocena, czy pismo ma lub będzie miało wpływ na sytuację procesową obu stron postępowania. Odpowiedź

twierdząca powinna skutkować szczególnym trybem doręczenia w postępowaniu gospodarczym.

Wykładnia celowościowa art. 479⁹ k.p.c. prowadzi do wniosku, że przepis ten dotyczy pism procesowych, których treść wymaga ustosunkowania się przez przeciwnika procesowego. Taki charakter ma – w ocenie autorki – wystąpienie z wnioskiem o przywrócenie terminu, jego uwzględnienie bowiem wpływa na sytuację procesową strony przeciwnej i może skutkować uchYLENIEM prawomocności orzeczenia.

Głosę do omawianej uchwały opracował M. Lagut (PS 2010, nr 2, s. 148). Omówił ją także K. Weitz w opracowaniu „Kształt podmiotowy postępowania o przywrócenie terminu na przykładzie postępowania o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji w procesie” (Pal. 2009, nr 7-8, s. 258).

M.S.L.

*

Niedołączenie do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych osoby prawnej dowodów obrazujących jej sytuację majątkową uzasadnia ocenę, że nie został wykazany brak dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych.

(postanowienie z dnia 5 marca 2009 r., III CZ 9/09, I. Gromska-Szuster, M. Kocon, D. Zawistowski, niepubl.).

Komentarz

Agnieszki Winnickiej-Mackenthun, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 57

Autorka zwróciła uwagę, że w doktrynie można spotkać dwa odmienne poglądy co do tego, jak powinien zareagować sąd w przypadku otrzymania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych osoby prawnej bez przedstawienia dowodów uzasadniających twierdzenie o braku dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych.

Wyjaśniła, że zgodnie z jednym stanowiskiem, w przypadku złożenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych bez przedstawienia jakichkolwiek faktów

świadczących o braku środków na uiszczenie opłaty od pisma procesowego i bez przedłożenia jakichkolwiek dowodów, które by te fakty popierały, przewodniczący powinien wezwać stronę do uzupełnienia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów w terminie tygodnia pod rygorem zwrotu wniosku. W przypadku nieuzupełnienia tych braków formalnych, czyli w sytuacji, w której strona nie przedstawia faktów o braku dostatecznych środków na uiszczenie opłaty sądowej oraz dowodów na ich poparcie, przewodniczący powinien zwrócić wniosek na podstawie art. 130 § 2 k.p.c.

Zgodnie z innym stanowiskiem, popartym przez Sąd Najwyższy w omawianym orzeczeniu, nieprzedstawienie przez stronę – osobę prawną we wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych faktów dotyczących sytuacji majątkowej oraz jakichkolwiek dowodów wykazujących brak środków na pokrycie kosztów powoduje oddalenie wniosku jako nieudowodnionego.

M.J.

*

Dopuszczalne jest cofnięcie przez pozwanego zarzutu zapisu na sąd polubowny w toku postępowania zażaleniowego wywołanego zaskarżeniem postanowienia sądu pierwszej instancji rozstrzygającego o zasadności tego zarzutu.

(uchwała z dnia 4 czerwca 2009 r., III CZP 29/09, H. Pietrkowski, K. Pietrzykowski, M. Sychowicz, OSNC 2010, nr 2, poz. 18; BSN 2009, nr 6, s. 6; MoP 2009, nr 19, s. 1056; Wspólnota 2009, nr 25, s. 43)

Komentarz

Olgi Szejnert, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 61

Zdaniem autorki, komentowane postanowienie porządkuje kwestię dopuszczalności odwołania (cofnięcia) czynności procesowych przez stronę (uczestnika) postępowania, przypominając, że zasadą jest dopuszczalność ich odwołania do chwili, w której odwoływana czynność nie wywoła skutku prawnego.

Uchwałę omówili R. Morek w „Przeglądzie orzecznictwa” (Biuletyn Arbitrażowy 2009, nr 12, s. 80), K. Weitz w opracowaniu „Cofnięcie zarzutu zapisu na sąd polubowny” (Pal. 2009, nr 9-10, s. 231) oraz R. Flejszar i M. Sobuś w opracowaniu „Dopuszczalność cofnięcia zarzutu na sąd polubowny” (ADR 2009, nr 4, s. 95).

M.J.

*

1. Sąd rejestrowy nie może z urzędu wykreślić wpisu w wyniku samodzielnej oceny istnienia lub ważności uchwały organu spółdzielni stanowiącej podstawę dokonania tego wpisu (art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, jedn. tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 ze zm.).

2. Członek zarządu spółdzielni, wykreślony przez sąd rejestrowy z rejestru na podstawie art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, jest zainteresowany w sprawie o wykreślenie go z rejestru (art. 510 § 1 w związku z art. 694³ § 2 k.p.c.).

(uchwała z dnia 4 czerwca 2009 r., III CZP 30/09, H. Pietrkowski, K. Pietrzykowski, M. Sychowicz, OSNC 2010, nr 2, poz. 19; BSN 2009, nr 6, s. 6; Rej. 2009, nr 6, s. 157; Rej. 2010, nr 4, s. 164)

Komentarz

Rafała Roszkowskiego, Monitor Prawniczy 2010, nr 10, dodatek, s. 62

Autor uznał za istotny fakt, że Sąd Najwyższy wyraźnie podkreślił, iż dokonywanie przez sąd rejestrowy z urzędu oceny istnienia lub ważności uchwały spółdzielni (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki handlowej) może prowadzić do naruszenia pewności prawa. Wskazał, że Sąd Najwyższy wyraźnie postawił granice pomiędzy przypadkami, w których zainteresowanym podmiotom służy powództwo o uchylenie uchwały lub powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały – i wówczas wykluczone jest działanie przez sąd rejestrowy z urzędu nawet

w przypadku dojścia przezeń do przekonania, iż uchwała obarczona jest wadą prawną – a przypadkiem, w którym zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa oraz piśmiennictwa można mówić o uchwale nieistniejącej (o braku uchwały), co umożliwia działanie sądowi rejestrowemu z urzędu.

Ciekawa, zdaniem autora, jest teza postawiona przez Sąd Najwyższy w odpowiedzi na drugie zagadnienie prawne, że wykreślony przez sąd z urzędu członek zarządu spółdzielni jest zainteresowanym w sprawie dotyczącej wykreślenia go z rejestru, gdyż w orzecznictwie Sądu Najwyższego pojawiały się poglądy, w których wskazywano, iż odwołany członek zarządu spółdzielni nie jest zainteresowany w sprawie o wpis do rejestru spółdzielni imion i nazwisk członków nowego zarządu (uchwała z dnia 19 października 2000 r., III CZP 20/00, OSNC 2001, nr 2, poz. 26), co mogło rodzić wątpliwości interpretacyjne dotyczące stosowania przepisów o wpisie do rejestru w praktyce.

Autor przypomniał również, że w sprawie legitymacji prawnej osób wymienionych w art. 250 pkt 1 k.s.h. Sąd Najwyższy wypowiedział się już w uchwale składu siedmiu sędziów, nadając jej moc zasady prawnej, z dnia 1 marca 2007 r., III CZP 94/06 (OSNC 2007, nr 7-8, poz. 95), w której obszernie uzasadniał tezę, iż osobie odwołanej ze składu organu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie przysługuje legitymacja do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą.

Uchwałę omówili w „Przeglądach orzecznictwa” A. Pęczyk-Tofel i M.S. Tofel (Prawo Spółek 2010, nr 1, s. 2-3) oraz K. Osajda (Glosa 2010, nr 2, s. 6).

M.J.

*

Oplatę stałą przewidzianą w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) pobiera się od pozwu o ochronę dóbr osobistych w części dotyczącej roszczeń niemajątkowych.

(uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 16 października 2009 r., III CZP 54/09, T. Ereciński, A. Górski, I. Gromska-Szuster, J. Gudowski, G. Misiurek,

L. Walentynowicz, H. Wrzeszcz, OSNC 2010, nr 3, poz. 34; OSP 2010, nr 9, poz. 94; BSN 2009, nr 10, s. 7; Pal. 2009, nr 11-12, s. 275)

Glosa

Mateusza Pietraszewskiego, Orzecznictwo Sądów Polskich 2010, nr 9, poz. 94

Glosa ma charakter krytyczny.

Autor nie podzielił stanowiska Sądu Najwyższego, wyrażając jednocześnie zapatrywanie, że od pozwu o ochronę dóbr osobistych pobiera się jedną opłatę stałą, niezależnie od rodzaju zgłoszonych roszczeń. Wskazał, że w innych przepisach ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz przepisach kodeksu postępowania cywilnego ustawodawca dokonał rozróżnienia co do rodzaju roszczenia, jeżeli miało to mieć wpływ na zakres obowiązku ponoszenia opłaty sądowej. Stwierdził, że wykładnia dokonana przez Sąd Najwyższy nie uwzględnia konieczności realizacji prawa do sądu oraz woli ustawodawcy obniżenia kosztów sądowych i nadania opłacie stałej charakteru podstawowego rodzaju opłaty. Odwołał się również do zasad ustalania opłaty sądowej od apelacji w sprawie o rozwód, w której zakresem zaskarżenia objęto jedynie niektóre rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji o charakterze majątkowym. W konkluzji wyraził zapatrywanie, że analizowana uchwała stanowi przejaw nadmiernego fiskalizmu.

Uchwałę omówił także T. Zembrzuski w opracowaniu „Opłata sądowa od pozwu w sprawach o ochronę dóbr osobistych” (R.Pr. 2010, nr 1, s. 58).

M.P.

*

Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej ma samodzielną legitymację czynną do występowania w sprawie określonej w art. 189¹ k.p.c.

(wyrok z dnia 28 stycznia 2010 r., IV CSK 261/09, M. Bączyk, M. Kocon, D. Zawistowski, OSNC-ZD 2010, nr C, poz. 94; OSP 2010, nr 9, poz. 95; Rej. 2010, nr 4, s. 176; Prawo i Podatki 2010, nr 3, s. 40)

Glosa**Marcina Dziurdy**, Orzecznictwo Sądów Polskich 2010, nr 9, poz. 95

Glosa ma charakter aprobujący.

Komentator podzielił stanowisko zajęte w analizowanym wyroku oraz założył, że państwo, podejmując czynności władcze z zakresu prawa publicznego (*imperium*), nie występuje jako Skarb Państwa w rozumieniu art. 34 k.c.

Autor dostrzegł, że koncepcja szczególnej zdolności sądowej organów państwowych oraz jednostek Skarbu Państwa zyskuje coraz powszechniejszą aprobatę w judykaturze. Stwierdził jednak, że organy państwowe i państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej zajmują samodzielną pozycję w postępowaniu sądowym tylko wtedy, gdy przepisy szczególne w sposób wyraźny przyznają im zdolność sądową. Wskazał następnie, że w odniesieniu do każdego wątpliwego przepisu należy odrębnie dokonać oceny, czy przyznaje on „szczególną zdolność sądową”, czy też „zdolność sądową na podstawie przepisów szczególnych”. Jako przykłady podmiotów wyposażonych w szczególną zdolność sądową podał m.in. państwową jednostkę organizacyjną bez osobowości prawnej działającą jako pracodawca, organy regulacyjne w postępowaniu przed sądem ochrony konkurencji i konsumentów, organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej w sprawach określonych w art. 199a Ordynacji podatkowej, Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w sprawach dotyczących unieważnienia umowy zawartej z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych występującego do sądu o orzeczenie nieważności nabycia nieruchomości przez cudzoziemca.

M.P.

ORZECZENIA, KTÓRE ZOSTANĄ OPUBLIKOWANE W OSNC 2010, NR 11

Sąd może odmówić zwolnienia strony od kosztów sądowych lub ustanowienia pełnomocnika w celu wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jeżeli skarga z oczywistych względów podlegałaby odrzuceniu.

(uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 13 lipca 2010 r., III CZP 29/10, T. Ereciński, S. Dąbrowski, J. Gudowski, A. Górski, H. Pietrkowski, K. Tyczka-Rote, T. Wiśniewski, OSNC 2010, nr 11, poz. 144)

*

Przewidziany w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) obowiązek zwrotu opłaty od pisma wszczynającego postępowanie w instancji nie dotyczy uiszczonej przez pozwanego opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

(uchwała z dnia 20 maja 2010 r., III CZP 22/10, L. Walentyłowicz, A. Górski, H. Wrzeszcz, OSNC 2010, nr 11, poz. 145)

*

W razie zapłaty przez gwaranta gwarantariuszowi sumy gwarancyjnej, mimo braku uzasadnienia materialnoprawnego w stosunku podstawowym, rozliczenie korzyści majątkowej następuje między stronami tego stosunku.

(wyrok z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 233/09, I. Gromska-Szuster, W. Katner, D. Dończyk, OSNC 2010, nr 11, poz. 146)

*

Roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego prowadzonego zgodnie z prawem przedawnia się w terminach dotyczących roszczeń deliktowych.

(wyrok z dnia 25 lutego 2010 r., V CSK 242/09, M. Bączyk, D. Dończyk, K. Zawada, OSNC 2010, nr 11, poz. 147)

*

Odpowiedzialność na podstawie art. 746 § 1 k.p.c. jest niezależna od winy.

(wyrok z dnia 25 lutego 2010 r., V CSK 293/09, M. Bączyk, D. Dończyk, K. Zawada, OSNC 2010, nr 11, poz. 148)

*

W sprawie wytoczonej na podstawie art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) powód powinien wykazać te okoliczności, które w świetle wiedzy i zasad doświadczenia życiowego wpływają na ryzyko wprowadzenia klientów w błąd co do tożsamości przedsiębiorstw posługujących się tą samą (zbliżoną) nazwą.

(wyrok z dnia 11 marca 2010 r., IV CSK 379/09, M. Kocon, D. Dończyk, B. Myszka, OSNC 2010, nr 11, poz. 149)

*

Uchylenie przez Sąd Najwyższy prawomocnego postanowienia sądu opiekuńczego wydanego na podstawie art. 156 k.r.o., po zawarciu umowy, której dotyczyło udzielone zezwolenie, nie powoduje nieważności tej umowy.

(wyrok z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CSK 203/09, A. Górski, D. Dończyk, B. Myszka, OSNC 2010, nr 11, poz. 150)

*

Sprawa z powództwa Agencji Rynku Rolnego o zwrot dopłaty do ceny skupu zbóż wypłaconej producentowi w 2001 i 2002 r. podlega rozpoznaniu na drodze sądowej.

(wyrok z dnia 22 kwietnia 2010 r., V CSK 355/09, M. Sychowicz, M. Bączyk, H. Wrzeszcz, OSNC 2010, nr 11, poz. 151)

*

O trwałej zmianie sposobu korzystania z nieruchomości w rozumieniu art. 73 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. Nr 115, poz. 741 ze zm.) może decydować także określony stopień intensyfikacji eksploatacji nieruchomości przez jej użytkownika wieczystego.

(wyrok z dnia 22 kwietnia 2010 r., V CSK 357/09, M. Sychowicz, M. Bączyk, H. Wrzeszcz, OSNC 2010, nr 11, poz. 152)

*

Uchwała wspólnoty mieszkaniowej, na podstawie której objęto współwłasnością przymusową – w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (jedn. tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 ze zm.) – środki pieniężne zgromadzone na tzw. funduszu remontowym wspólnoty, jest niezgodna z prawem (art. 25 ust. 1 ustawy).

(wyrok z dnia 22 kwietnia 2010 r., V CSK 367/09, M. Sychowicz, M. Bączyk, H. Wrzeszcz, OSNC 2010, nr 11, poz. 153)

*

Artykuł 445 § 3 k.c. nie może być stosowany w drodze analogii do roszczenia z tytułu zachowku (art. 1002 k.c.).

(wyrok z dnia 28 kwietnia 2010 r., III CSK 143/09, J. Gudowski, G. Misiurek, I. Gromska-Szuster, OSNC 2010, nr 11, poz. 154)

*

1. W sprawie o rozstrzygnięcie kolizji ustawy z prawem unijnym, wymagającej wykładni tego prawa, wyłącznie właściwy jest Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2. W sprawie, w której do wystąpienia do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w postępowaniu prejudycjalnym (art. 267 TFUE) uprawniony i zobowiązany jest sąd drugiej instancji, Sąd Najwyższy, któremu na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. przedstawiono do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne dotyczące kolizji ustawy z prawem unijnym, odmawia podjęcia uchwały. W takiej sytuacji brak podstaw do wystąpienia przez Sąd Najwyższy do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wydanie orzeczenia prejudycjalnego.

(postanowienie z dnia 28 kwietnia 2010 r., III CZP 3/10, J. Gudowski, G. Misiurek, I. Gromska-Szuster, OSNC 2010, nr 11, poz. 155)

*

Trwała zmiana sposobu korzystania z nieruchomości – w rozumieniu art. 73 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 ze zm.) – powodująca zmianę celu, na który nieruchomość została oddana w użytkowanie wieczyste, następuje w wyniku decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego wzniesionego na tej nieruchomości.

(wyrok z dnia 19 maja 2010 r., I CSK 591/09, T. Wiśniewski, K. Pietrzykowski, J. Futro, OSNC 2010, nr 11, poz. 156)

INFORMACJE

W dniu 2 września 2010 r. odbyło się posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego, na którym – na podstawie § 8 pkt 4

regulaminu Sądu Najwyższego – wybrani zostali kandydaci na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, do pełnienia tego urzędu w latach 2010-2016.

Wybrani zostali dwaj kandydaci: sędzia Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej Stanisław Dąbrowski, który otrzymał 47 głosów, oraz sędzia Sądu Najwyższego w Izbie Karnej, Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracami tej Izby, Lech Paprzycki, który otrzymał 34 głosy.

Kandydaci zostali przedstawieni Prezydentowi RP, który na podstawie art. 183 ust. 3 Konstytucji powoła Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego na sześcioletnią kadencję, która rozpocznie się dnia 18 października 2010 r.

*

W dniu 2 września odbyła się narada robocza sędziów Izby Cywilnej, podczas której omówiono bieżące sprawy Izby. Na wstępie Prezes Sądu Najwyższego prof. dr hab. Tadeusz Ereciński powitał nowo powołaną sędzię Sądu Najwyższego Martę Romańską, której pogratulował nominacji oraz życzył sukcesów i satysfakcji na nowym stanowisku sędziowskim. Z gratulacjami i najlepszymi życzeniami Prezes zwrócił się także do sędziów Sądu Najwyższego obchodzących jubileusze długoletniej pracy – do sędziego Sądu Najwyższego Lecha Walentynowicza z okazji 45-lecia służby sędziowskiej oraz do sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Kwaśniewskiego z okazji 40-lecia pracy zawodowej.

Jubileusz 40-lecia pracy obchodziła także pani Zofia Barwińska, woźna sądowa.

*

W dniach 23-25 września 2010 r. odbyła się na Uniwersytecie w Pecs konferencja naukowa organizowana przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Prawa Procesowego pt. *Electronic Justice – Present and Future*. W konferencji wzięli udział przedstawiciele Izby Cywilnej: Prezes Sądu Najwyższego prof. dr hab. Tadeusz Ereciński oraz członkowie Biura Studiów i Analiz prof. dr hab. Karol Weitz i dr Piotr Ryłski.

Konferencja poświęcona była omówieniu najważniejszych zagadnień związanych z informatyzacją postępowania sądowego. Obejmowała pięć głównych bloków tematycznych poświęconych wpływowi rozwoju technologicznego na postępowania rozpoznawcze, doręczanie dokumentów, postępowanie egzekucyjne oraz postępowanie dowodowe, a także przyszłości tradycyjnego postępowania sądowego. W ramach dyskusji omówiono zagrożenia i wyzwania wiążące się z nieustannym postępem informatycznym w wymiarze sprawiedliwości. W konferencji wzięło udział ponad 100 przedstawicieli nauki z całego świata.

*

Z dniem 30 września 2010 r. – na własną prośbę – przeszedł w stan spoczynku sędzia Sądu Najwyższego dr Gerard Bieniek, orzekający w Izbie Cywilnej.

Dane statystyczne – wrzesień 2010 r.

Lp.	Rodzaj spraw	Ruch spraw									
		Pozostało z okresu ubiegłego	Wpłynęło	Załatwiono							
				Razem	Sposób załatwienia						
					Podjęto uchwałę	Oddalono	Zmieniono	Uchylono w całości bądź częściowo	Uwzględniono skargę	Odmówiono przyjęcia do rozpoznania	Inny sposób
1.	CK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	CSK	1257	296	174	-	17	1	29	-	83	44
3.	CZP, w tym:	54	4	12	9	-	-	-	-	-	3
	art. 390 k.p.c.	48	4	12	9	-	-	-	-	-	3
	skład 7-miu	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	pełny skład	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	CZ	194	63	60	-	29	6	13	-	-	12
5.	CO, w tym	9	26	28	-	-	-	-	-	-	28
	art. 401 k.p.c.	1	2	2	-	-	-	-	-	-	2
	art. 45, 48 k.p.c.	8	24	26	-	-	-	-	-	-	26
6.	CSP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	CNP	144	49	29	-	-	-	-	-	7	22
8.	CA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	CN	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
10.	RAZEM	1659	438	304	9	47	7	42	-	90	109

Spis treści

Uchwały.....
Zagadnienia prawne przedstawione do rozstrzygnięcia.....
Glosy
Informacje.....
Dane statystyczne.....